Euroopan parlamentti
2024-2029

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2024/2081(INI)

16.12.2024

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle

ihmisoikeuksista ja demokratiasta maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla – vuosikertomus 2024
(2024/2081(INI))

Valmistelija: Abir Al-Sahlani

PA_NonLeg

TARKISTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta esittää asiasta vastaavalle ulkoasiainvaliokunnalle seuraavaa:

Tarkistus 1

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 15 viite

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
– ottaa huomioon 25. syyskuuta 2015 hyväksytyn YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoitteet 1, 4, 5, 8, 10 ja 16,	– ottaa huomioon 25. syyskuuta 2015 hyväksytyn YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030 ja erityisesti sen tavoitteet 1, ***3,*** 4, 5, 8, 10 ja 16,

Tarkistus 2

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 24 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskevan Euroopan unionin strategian 2020–2025,

Tarkistus 3

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 48 a viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon 14. maaliskuuta 2024 antamansa päätöslauselman sortavasta elinympäristöstä Afganistanissa, mukaan lukien julkiset teloitukset ja naisiin kohdistuva väkivalta[1 a],

[1 a] ***Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2024)0160.***

Tarkistus 4

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan 48 b viite (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	– ottaa huomioon naisten syrjinnän poistamista käsittelevän komitean havainnot Puolan aborttilaista (2024/2867(RSP)),

Tarkistus 5

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan A kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
A. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan mukaisesti unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen; ottaa huomioon, että EU:n maailmanlaajuista toimintaa ohjaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus sekä se, että ihmisoikeuksien ja demokratian tehokas suojelu ja puolustaminen ovat EU:n ulkoisen toiminnan ytimessä;	A. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan mukaisesti unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen; ***katsoo, että sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja naisten oikeuksien tukeminen erityisesti maaseutualueilla, alikehittyneillä alueilla ja syrjäisillä alueilla vahvistaa EU:n sitoutumista näihin arvoihin;*** ottaa huomioon, että EU:n maailmanlaajuista toimintaa ohjaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus sekä se, että ihmisoikeuksien ja demokratian tehokas suojelu ja puolustaminen ovat EU:n ulkoisen toiminnan ytimessä;

Tarkistus 6

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan C kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
C. katsoo, että demokraattiset järjestelmät ***soveltuvat parhaiten takaamaan***, että jokainen voi nauttia ihmisoikeuksistaan; katsoo, että sääntöihin perustuva monenvälisyys on paras organisaatiojärjestelmä demokratioiden puolustamiseksi;	C. katsoo, että demokraattiset järjestelmät ***ovat ainoita, joilla taataan***, että jokainen voi nauttia ihmisoikeuksistaan; katsoo, että sääntöihin perustuva monenvälisyys on paras organisaatiojärjestelmä demokratioiden puolustamiseksi;

Tarkistus 7
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan E kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
E. katsoo, että autoritaarisuuden, epäliberalismin ja populismin lisääntyminen ***uhkaa*** maailmanlaajuista sääntöihin perustuvaa järjestystä, ihmisoikeuksien suojelua ja edistämistä maailmassa sekä EU:n perustana olevia arvoja ja periaatteita;	E. katsoo, että autoritaarisuuden, epäliberalismin ja populismin lisääntyminen***, sukupuolten tasa-arvon ja perusoikeuksien, myös naisten oikeuksien, vastustus sekä homofobisen ja transvastaisen retoriikan lisääntyminen uhkaavat*** maailmanlaajuista sääntöihin perustuvaa järjestystä, ihmisoikeuksien suojelua ja edistämistä maailmassa***, yhtäläisten mahdollisuuksien puolustamista*** sekä EU:n perustana olevia arvoja ja periaatteita;

Tarkistus 8

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan E a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	E a. toteaa, että Pekingin julistusta ja toimintaohjelmaa pidetään sukupuolten tasa-arvoa koskevan maailmanlaajuisen toimintaohjelman käännekohtana ja että sen antamisesta tulee vuonna 2025 kuluneeksi 30 vuotta;

Tarkistus 9

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan E b kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	E b. ottaa huomioon, että Kairossa vuonna 1994 pidetyssä kansainvälisessä väestö- ja kehityskonferenssissa ja sen jälkeen laaditussa WHO:n maailmanlaajuisessa lisääntymisterveysstrategiassa korostettiin kaikkien ihmisten oikeutta saavuttaa seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien mahdollisimman korkea taso;

Tarkistus 10

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan E c kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	E c. ottaa huomioon, että sukupuolten tasa-arvo on keskeisessä asemassa vapaiden ja tasa-arvoisten yhteiskuntien kehittämisessä; ottaa huomioon, että naisten, tyttöjen ja muunsukupuolisten ihmisten ihmisoikeuksia ei edelleenkään taata kaikkialla maailmassa ja että kansalaisjärjestöjen, erityisesti naisten oikeuksia ajavien järjestöjen, alkuperäiskansojen järjestöjen ja ruohonjuuritason järjestöjen, toimintatila kapenee monissa maissa;

Tarkistus 11

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan G a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*

	G a. ottaa huomioon, että Euroopan unioni liittyi hiljattain Istanbulin yleissopimukseen, vaikka se onkin ratifioitu vain muutamissa jäsenvaltioissa, ja toteaa, että kyseisessä yleissopimuksessa vahvistetaan aseellisten konfliktien johtavan toistuviin ihmisoikeusloukkauksiin, jotka kohdistuvat siviiliväestöön, erityisesti naisiin, jotka joutuvat laajalle levinneiden tai järjestelmällisten raiskausten ja seksuaalisen väkivallan kohteeksi, sekä sukupuolistuneen väkivallan mahdolliseen lisääntymiseen selkkausten aikana ja niiden jälkeen; ottaa huomioon, että kyseisessä yleissopimuksessa naisiin kohdistuva väkivalta määritellään ihmisoikeusloukkaukseksi;

Tarkistus 12

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan H a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	H a. ottaa huomioon, että seksuaali- ja lisääntymisoikeudet on suojattu ihmisoikeuksina ihmisoikeuksia koskevassa kansainvälisessä oikeudessa ja unionin ihmisoikeuslainsäädännössä, kuten kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevassa yleissopimuksessa (CEDAW) ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa, ja että ne ovat olennainen osa kokonaisvaltaista terveydenhuoltoa; toteaa, että terveysoikeudet, erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskevat oikeudet, ovat naisten perusoikeuksia ja niitä olisi parannettava eikä niitä saa millään tavalla heikentää tai peruuttaa; ottaa huomioon, että seksuaali- ja

lisääntymisterveyden ja -oikeuksien toteutuminen on olennaisen tärkeä osa ihmisarvoa ja liittyy erottamattomasti sukupuolistuneen väkivallan torjuntaan sekä monien muiden ihmisoikeuksien saavuttamiseen, kuten henkilön oikeuteen elämään, terveyteen, yksityisyyteen, henkilökohtaiseen turvallisuuteen, syrjimättömyyteen, yhdenvertaisuuteen lain edessä sekä oikeuteen olla joutumatta kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen kohteeksi;

Tarkistus 13
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan I kappale

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
I. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat ja kansalaisjärjestöt ovat keskeisiä kumppaneita EU:n pyrkimyksissä suojella ja edistää ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta sekä ehkäistä konflikteja kaikkialla maailmassa; ottaa huomioon, että hallitukset eri puolilla maailmaa sensuroivat, vaientavat ja ahdistelevat entistä enemmän ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisjärjestöjä, jotka tekevät työtään; toteaa, että tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet (SLAPP-kanteet), hallituksen rajoittava politiikka, kunnianloukkauskampanjat, syrjintä, pelottelu ja väkivalta, mukaan lukien laittomat teloitukset, sieppaukset, mielivaltaiset pidätykset ja vangitsemiset; ottaa huomioon, että hyökkäykset ihmisoikeuksien puolustajia vastaan kohdistuvat yhä enemmän myös heidän perheisiinsä ja yhteisöihinsä;	I. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat***,*** ***naisoikeusaktivistit*** ja kansalaisjärjestöt ovat keskeisiä kumppaneita EU:n pyrkimyksissä suojella ja edistää ihmisoikeuksia, ***yhtäläisiä mahdollisuuksia,*** demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta sekä ehkäistä konflikteja kaikkialla maailmassa; ottaa huomioon, että hallitukset ***ja valtiosta riippumattomat toimijat*** eri puolilla maailmaa sensuroivat, vaientavat ja ahdistelevat entistä enemmän ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisjärjestöjä, jotka tekevät työtään; toteaa, että tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet (SLAPP-kanteet), hallituksen rajoittava politiikka, kunnianloukkauskampanjat, syrjintä, pelottelu ja väkivalta, mukaan lukien laittomat teloitukset, sieppaukset, mielivaltaiset pidätykset ja vangitsemiset; ottaa huomioon, että hyökkäykset ihmisoikeuksien puolustajia vastaan kohdistuvat yhä enemmän myös heidän perheisiinsä ja yhteisöihinsä; ***ottaa huomioon, että naispuoliset***

	ihmisoikeuspuolustajat ja sukupuolten tasa-arvoa, naisten oikeuksia ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia edistävät kansalaisjärjestöt kokevat edelleen kriittisen työnsä toimintamahdollisuuksien kapenevan sekä väkivallan, häirinnän ja pelottelun uhkaa; ottaa huomioon, että naisten oikeuksiin, naisten oikeuksien puolustajiin, aktivisteihin ja toimittajiin kohdistuvat hyökkäykset ovat yleinen taktiikka, jota demokratian vastaiset toimijat käyttävät heikentääkseen entisestään oikeuksia ja vapauksia sekä EU:ssa että maailmanlaajuisesti;

Tarkistus 14

Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan I a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	I a. ottaa huomioon, että useat Yhdistyneiden kansakuntien erityisraportoijat tähdensivät kansainvälisenä naispuolisten ihmisoikeuspuolustajien päivänä antamassaan yhteisessä julkilausumassa, että naispuoliset ihmisoikeuspuolustajat kohtaavat taloudellisesta ja rakenteellisesta syrjinnästä johtuvia ylimääräisiä esteitä sekä erityisiä haasteita, jotka liittyvät syvälle juurtuneeseen naisten syrjintään sekä sukupuoleen ja seksuaalisuuteen perustuviin stereotypioihin, jotka vallitsevat patriarkaalisissa yhteiskunnissa; toteaa, että sen vuoksi heidän turvallisuutensa varmistamisen olisi oltava ensisijaista; ottaa huomioon, että 29. marraskuuta vietettävää kansainvälistä naispuolisten ihmisoikeuspuolustajien päivää koskevassa UN Women -järjestön julkilausumassa vuodelta 2022 todettiin, että naispuolisia ihmisoikeuspuolustajia ja heidän työtään on kiireellisesti

suojeltava, että heidän oikeutensa osallistua ja esittää itsenäisiä mielipiteitä on asia, josta ei neuvotella, ja että on olennaisen tärkeää varmistaa heidän työlleen suotuisa toimintaympäristö, mukaan lukien lainsäädäntö, jolla heitä suojellaan ja tuetaan ja jolla saatetaan vastuuseen heitä vastaan hyökkäävät henkilöt;

Tarkistus 15
Päätöslauselmaesitys
Johdanto-osan J a kappale (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	J a. ottaa huomioon, että uusilla teknologioilla, esimerkiksi sosiaalisella medialla ja tekoälyllä, on osoitettu olevan kielteisiä vaikutuksia demokratiaan, sukupuolten tasa-arvoon ja laajemmin ihmisoikeuksiin, sillä ne vaikuttavat esimerkiksi demokraattisten vaalien tuloksiin, mutta toteaa, että ne voivat tarjota foorumin aktivisteille, erityisesti naisaktivisteille, jotka eivät muutoin pystyisi edistämään aatteitaan ja harjoittamaan kansalaisvaikuttamista; ottaa huomioon, että äskettäin hyväksytyllä tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevalla Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksella pyritään varmistamaan ihmisoikeuksien, demokratian, sukupuolten tasa-arvon ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen tekoälyjärjestelmiä sovellettaessa; ottaa huomioon, että tällä sopimuksella luodaan tekoälyjärjestelmien koko elinkaaren kattava oikeudellinen kehys ja siinä käsitellään niihin liittyviä riskejä, kuten naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, sekä edistetään vastuullista innovointia;

Tarkistus 16
Päätöslauselmaesitys

Alaotsikko 1

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
Demokratiaan ***ja*** ihmisoikeuksiin kohdistuvat maailmanlaajuiset haasteet	Demokratiaan***,*** ihmisoikeuksiin ***ja sukupuolten tasa-arvoon*** kohdistuvat maailmanlaajuiset haasteet

Tarkistus 17Päätöslauselmaesitys 1 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
1. vahvistaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden ja jokaisen ihmisen ihmisarvon; vahvistaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden velvollisuuden edistää ja suojella demokratiaa ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta kaikkialla maailmassa;	1. vahvistaa ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden ja jokaisen ihmisen ihmisarvon; vahvistaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden velvollisuuden edistää ja suojella demokratiaa ja ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta kaikkialla maailmassa; ***korostaa, että sukupuolten tasa-arvo on EU:n perusarvo ja yksi sen yhteisistä perusperiaatteista;***

Tarkistus 18

Päätöslauselmaesitys 1 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	1 a. korostaa, että on tärkeää edistää naisten oikeuksia sekä miesten ja naisten yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikkialla maailmassa, sillä ne ovat ratkaisevan tärkeitä ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta; painottaa, että edistyksestä huolimatta naiset ja tytöt kärsivät edelleen syrjinnästä ja väkivallasta, erityisesti islamin oppia tiukasti noudattavissa maissa, ja että tällaisissa yhteiskunnissa naisilla ja tytöillä ei ole lakisääteisiä yhtäläisiä oikeuksia eikä yhtäläisiä mahdollisuuksia saada koulutusta, käyttää terveydenhuoltopalveluja, tehdä ihmisarvoista työtä tai olla edustettuina poliittisissa ja taloudellisissa elimissä;

Tarkistus 19

Päätöslauselmaesitys
1 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	1 b. korostaa, että on tärkeää vahvistaa naisten osallistumista demokraattisiin järjestelmiin, jotta voidaan puuttua eroihin naisten edustuksessa päätöksenteossa; kehottaa helpottamaan EU:n ulkoisessa toiminnassa naisten osallistumista politiikkaan, liike-elämään ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan;

Tarkistus 20Päätöslauselmaesitys2 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
2. katsoo ehdottomasti, että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen, suojelun ja toteutumisen on oltava unionin ulkopolitiikan kulmakivi; kannustaa vahvasti EU:ta pyrkimään tässä tarkoituksessa sitoutumaan jatkuvasti ja kunnianhimoisesti siihen, että ihmisoikeuksista tehdään virtaviivaisesti keskeinen osa kaikkea unionin politiikkaa, ja lisäämään unionin sisäisen ja ulkoisen politiikan johdonmukaisuutta tällä alalla;	2. katsoo ehdottomasti, että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen, suojelun ja toteutumisen on oltava unionin ulkopolitiikan kulmakivi; kannustaa vahvasti EU:ta pyrkimään tässä tarkoituksessa sitoutumaan jatkuvasti ja kunnianhimoisesti siihen, että ihmisoikeuksista tehdään virtaviivaisesti keskeinen osa kaikkea unionin politiikkaa, ***myös kauppasopimuksia,*** ja lisäämään unionin sisäisen ja ulkoisen politiikan johdonmukaisuutta tällä alalla;

Tarkistus 21
Päätöslauselmaesitys
3 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
3. korostaa, että EU:n on oltava kaikilta osin valmis torjumaan autoritaarisuuden, epäliberalismin ja populismin nousua sekä yhä yleisemmäksi käyviä hyökkäyksiä ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta, demokratiaa,	3. korostaa, että EU:n on oltava kaikilta osin valmis torjumaan autoritaarisuuden, epäliberalismin ja populismin ***hälyttävää*** nousua***, maailmanlaajuisia pyrkimyksiä heikentää sukupuolten tasa-arvoa ja perusoikeuksia, myös naisten oikeuksia, sekä lisääntyvää***

oikeusvaltioperiaatetta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta vastaan;	***homofobista ja transvastaista retoriikkaa, joka heikentää kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten oikeuksia,*** sekä yhä yleisemmäksi käyviä hyökkäyksiä ihmisoikeuksien yleismaailmallisuutta, demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta vastaan; ***korostaa naisten oikeuksien, demokratian ja oikeusvaltion keskinäistä riippuvuutta;***

Tarkistus 22
Päätöslauselmaesitys
4 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
4. tuomitsee sen, että eri puolilla maailmaa esiintyy yhä enemmän ihmisoikeuksien ja demokratian periaatteiden ja arvojen loukkauksia ja näihin liittyviä väärinkäytöksiä, kuten mielivaltaisia pidätyksiä ja vangitsemisia, kidutusta, kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten vastustajien tukahduttamista, viranomaisten liiallista väkivallan käyttöä, riippumattomien tiedotusvälineiden sensuuria ja uhkailua, poliittisia hyökkäyksiä kansainvälisiä instituutioita vastaan ja entistä yleisempää sellaisten laittomien sodankäyntimenetelmien käyttöä, jotka rikkovat vakavasti kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja ihmisoikeuksia koskevaa oikeutta; pitää valitettavana demokraattisten instituutioiden ja prosessien suojelun heikkenemistä ja kansalaisyhteiskuntien toimintamahdollisuuksien kaventumista kaikkialla maailmassa;	4. tuomitsee sen, että eri puolilla maailmaa esiintyy yhä enemmän ihmisoikeuksien ja demokratian periaatteiden ja arvojen loukkauksia ja näihin liittyviä väärinkäytöksiä, kuten mielivaltaisia pidätyksiä ja vangitsemisia, kidutusta, ***naisten sukuelinten silpomista,*** kansalaisyhteiskunnan ja poliittisten vastustajien tukahduttamista, viranomaisten liiallista väkivallan käyttöä, riippumattomien tiedotusvälineiden sensuuria ja uhkailua, poliittisia hyökkäyksiä kansainvälisiä instituutioita vastaan ja entistä yleisempää sellaisten laittomien sodankäyntimenetelmien käyttöä, jotka rikkovat vakavasti kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja ihmisoikeuksia koskevaa oikeutta; pitää valitettavana demokraattisten instituutioiden ja prosessien suojelun heikkenemistä ja kansalaisyhteiskuntien toimintamahdollisuuksien kaventumista kaikkialla maailmassa***, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien puolustajien ja toimittajien toimintamahdollisuudet, sillä nämä henkilöt ovat erityisen uhattuina ja joutuvat jatkuvasti maalitauluiksi; tuomitsee lisäksi ihmisoikeuksien, erityisesti naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon, jatkuvan***

taantumisen; on syvästi huolissaan siitä, että naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa koskevia aloitteita lakkautetaan kohdennetusti osana tätä suuntausta;

Tarkistus 23
Päätöslauselmaesitys
4 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	4 a. pitää valitettavana sukupuolten tasa-arvoon liittyvää kriisiä ja naisten jatkuvaa sortamista kaikkialla maailmassa; tuomitsee jyrkästi Talibanin harjoittaman jatkuvan sorron ja naisten ja tyttöjen äärimmäisen huonon kohtelun Afganistanissa, sillä heiltä on riistetty perustavaa laatua olevat ihmisoikeudet ja -vapaudet; painottaa erityisesti Afganistanissa hiljattain voimaan tullutta siveyslakia, jolla naiset käytännössä poistetaan julkisesta elämästä; osoittaa solidaarisuutta Afganistanin ja muiden maiden naisille ja tytöille; kehottaa EU:ta toimimaan naisten oikeuksien palauttamiseksi ja laajentamiseksi Afganistanissa ja kaikkialla maailmassa; tuomitsee Talibanin Afganistanissa täytäntöönpaneman tuhoisan sukupuoleen perustuvan erottelun ja kehottaa valtaapitäviä viranomaisia palauttamaan välittömästi naisten ja tyttöjen mahdollisuuden täysimääräiseen, yhdenvertaiseen ja merkitykselliseen osallistumiseen julkiseen elämään, erityisesti heidän mahdollisuutensa saada koulutusta ja terveydenhuoltopalveluja sekä työllistyä; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tunnustamaan, että sukupuoleen perustuva erottelu on kansainvälisen oikeuden mukaan rikos, jotta Afganistan ja tähän rikokseen syyllistyneet henkilöt saadaan vastuuseen;

Tarkistus 24
Päätöslauselmaesitys
4 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	4 b. korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet ovat perustavaa laatua olevia ihmisoikeuksia, joita on puolustettava maailmanlaajuisesti ja EU:n jäsenvaltioissa, ja on syvästi huolissaan sukupuolten tasa-arvon ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien heikentymisestä kaikkialla maailmassa; toteaa jälleen, että laadukkaiden ja kattavien seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen epääminen on sukupuolistuneen väkivallan muoto; korostaa, että on tärkeää toimia esimerkkinä; kehottaa EU:ta asettamaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saatavuuden etusijalle osana ihmisoikeuksien edistämistä ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista;

Tarkistus 25
Päätöslauselmaesitys
4 c kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	4 c. muistuttaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien edistäminen on sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan kolmannen EU:n toimintasuunnitelman keskeinen periaate; kehottaa tukemaan ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisjärjestöjä, jotka tukevat ja edistävät seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saavutettavuutta ja joiden toimia kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen uhkaa yhä enemmän; kehottaa välttämään tuomioistuinasioita, kuten Justyna Wydrzynskan tuomio Puolassa maaliskuussa 2023; korostaa, että humanitaarisen avun on oltava

sukupuolisensitiivistä, jotta sillä tavoitetaan kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset; vaatii, että kaikilla on oltava mahdollisuus saada seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviä palveluja, erityisesti kattavia perhesuunnittelu- ja ehkäisypalveluja, puolueetonta tietoa, ennen synnytystä, synnytyksen aikana ja synnytyksen jälkeen annettavaa hoitoa sekä hivin hoitoa, myös altistusta edeltävää ja sen jälkeistä profylaksista lääkitystä (PEP- ja PrEP-lääkitystä); korostaa, että naisilla ja tytöillä on konfliktien ja pakkosiirtojen aikana oltava mahdollisuus saada jatkuvasti seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviä palveluja, mukaan lukien turvallinen synnytys, perhesuunnittelupalvelut, lailliset ja turvalliset abortit sekä raiskauksen jälkeinen kliininen hoito; kehottaa osoittamaan varoja välttämättömiin ja ihmishenkiä pelastaviin seksuaali- ja lisääntymisterveyspalveluihin YK:n vähimmäisperuspalvelupaketin mukaisesti;

Tarkistus 26
Päätöslauselmaesitys
4 d kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	4 d. ilmaisee huolensa sukupuolistuneen väkivallan yleisyydestä maailmassa, mukaan lukien naisten sukupuolielinten silpominen, lapsi- ja pakkoavioliitot, naismurhat, kunniaväkivalta sekä naisilla ja tytöillä käytävä ihmiskauppa; kehottaa globaaleja toimijoita ja jäsenvaltioita puuttumaan voimakkaasti ihmiskaupan ja seksuaalisen riiston uhreiksi joutuneiden naisten ja tyttöjen ahdinkoon kaikkialla maailmassa; tukee toimia, joilla pyritään pelastamaan ja kuntouttamaan uhreja sekä saattamaan mies- ja naispuoliset

rikoksentekijät syytteeseen ja sopeuttamaan heidät takaisin yhteiskuntaan; suhtautuu myönteisesti EU:n liittymiseen Istanbulin yleissopimukseen; pitää valitettavana Turkin päätöstä vetäytyä yleissopimuksesta ja jäädä sen ulkopuolelle; kehottaa niitä EU:n jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole ratifioineet yleissopimusta, eli Bulgariaa, Tšekkiä, Unkaria, Liettuaa ja Slovakiaa, ratifioimaan sopimuksen ja panemaan sen määräykset täytäntöön; korostaa, että on tärkeää tunnustaa sukupuolistunut väkivalta SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi rikollisuuden alaksi; toistaa, että raiskaus on edelleen yksi maailman yleisimmistä ihmisoikeusloukkauksista, ja painottaa, että suostumukseen perustuva raiskauslainsäädäntö ja kattava seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus ovat tässä yhteydessä tärkeitä; toteaa jälleen, että suostumuksen puutteen perusteella määritelty raiskaus on kriminalisoitava EU:n lainsäädännössä; kehottaa noudattamaan YK:n erityisraportoijan suositusta, jonka mukaan olisi perustettava naismurhia ehkäisevä Femicide Watch -aloite[1 a] (jos sitä ei vielä ole) naismurhien seuraamiseksi ja esiin tuomiseksi, jotta voidaan parantaa politiikkoja ja lisätä tietoisuutta sukupuoleen perustuvista naismurhista, sillä ne ovat kohtalokas ilmentymä naisiin kohdistuvan väkivallan jatkumossa; vaatii kirjaamaan tiedot virallisiin henkirikostilastoihin;

[1 a] WAVE, https://wave-network.org/wp-content/uploads/WAVE_CountryReport2023.pdf, s. 67.

Tarkistus 27

Päätöslauselmaesitys
5 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
5. panee erittäin huolestuneena merkille käynnissä olevan vastuuvelvollisuuteen liittyvän kansainvälisen kriisin ja haasteet, jotka liittyvät pyrkimyksiin päästä eroon siitä, että kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja humanitaarisen oikeuden keskeisten normien rikkomisesta jätetään rankaisematta nykyaikaisissa konflikteissa eri puolilla maailmaa;	5. ***korostaa, että naiset ja tytöt, mukaan lukien hlbtiq+ -henkilöt, ovat muita haavoittuvaisempia konflikteissa; tuomitsee Venäjän provosoimattoman ja laittoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan ja sen suhteettomat seuraukset naisille ja tytöille; antaa tunnustusta kentällä puolustuksen etulinjassa palvelevien naisten rohkeudelle; kehottaa asettamaan Venäjän vastuuseen kaikista naisiin ja tyttöihin kohdistuvista ihmisoikeusrikkomuksista, mukaan lukien kaikki sukupuolistuneen väkivallan tapaukset, kuten seksuaalinen väkivalta, ihmiskauppa ja raiskaukset; kehottaa takaamaan kaikille uhreille oikeussuojan saatavuuden;*** panee ***lisäksi*** erittäin huolestuneena merkille käynnissä olevan vastuuvelvollisuuteen liittyvän kansainvälisen kriisin ja haasteet, jotka liittyvät pyrkimyksiin päästä eroon siitä, että kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja humanitaarisen oikeuden keskeisten normien rikkomisesta jätetään rankaisematta nykyaikaisissa konflikteissa eri puolilla maailmaa; ***toteaa, että tämän seurauksena naisten ja tyttöjen oikeuksia loukataan ja että on edelleen olemassa alueita, joilla tyttöjä ja naisia pakotetaan avioliittoon ilman heidän suostumustaan tai myydään ihmiskauppiaille prostituutiota tai pakkotyötä varten;***

Tarkistus 28
Päätöslauselmaesitys
6 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
6. panee tyytyväisenä merkille, että ihmisoikeuksiin liittyvien maailmanlaajuisten haasteiden yhteydessä esiintyy myös myönteisiä näkökohtia; korostaa, että ihmisoikeuksista ja	6. panee tyytyväisenä merkille, että ihmisoikeuksiin liittyvien maailmanlaajuisten haasteiden yhteydessä esiintyy myös myönteisiä näkökohtia; korostaa, että ihmisoikeuksista ja

demokratiasta on viestittävä strategisemmin levittämällä uutisia myönteisistä tuloksista, toimintapolitiikoista ja parhaista käytännöistä; tukee Hyviä ihmisoikeustarinoita -aloitetta[9] keinona edistää myönteisiä tarinoita ihmisoikeuksista;	demokratiasta on viestittävä strategisemmin levittämällä uutisia myönteisistä tuloksista, toimintapolitiikoista ja parhaista käytännöistä; tukee Hyviä ihmisoikeustarinoita -aloitetta[9] keinona edistää myönteisiä tarinoita ihmisoikeuksista; ***korostaa, että on tärkeää antaa tunnustusta naispuolisten ihmisoikeuspuolustajien ja -aktivistien työlle ja juhlistaa ja edistää sitä; kannattaa Euroopan parlamentin myöntämää Saharov-mielipiteenvapauspalkintoa, ja toteaa, että kahdella edellisellä kerralla palkinto on myönnetty demokratian ja ihmisoikeuksien puolesta taisteleville naisaktivisteille, kuten Jina Mahsa Aminille ja iranilaiselle Nainen, elämä, vapaus -protestiliikkeelle vuonna 2023 ja Venezuelan demokraattisten voimien johtajalle María Corina Machadolle vuonna 2024;***
[9] https://goodhumanrightsstories.net/.	[9] https://goodhumanrightsstories.net/.

Tarkistus 29

Päätöslauselmaesitys
7 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
7. panee huolestuneena merkille, että erot kasvavat yhä suuremmiksi maailmassa; korostaa, että EU:lla on vastuu jatkaa demokraattisten arvojen ja periaatteiden sekä ihmisoikeuksien, rauhan ja ihmisarvon puolustamista kaikkialla maailmassa, sillä niiden puolustaminen on entistäkin tärkeämpää nykyisessä maailmanpolitiikan epävakaassa tilanteessa; kehottaa EU:ta pitämään ***viestintäkanavat*** avoimina eri sidosryhmien kanssa ja jatkamaan kattavan	7. panee huolestuneena merkille, että ***taloudelliset, koulutukseen ja kulttuuriin liittyvät sekä yhteiskunnalliset ja teknologiset*** erot kasvavat yhä suuremmiksi maailmassa; korostaa, että EU:lla on vastuu jatkaa demokraattisten arvojen ja periaatteiden sekä ihmisoikeuksien, rauhan ja ihmisarvon puolustamista kaikkialla maailmassa, sillä niiden puolustaminen on entistäkin tärkeämpää nykyisessä maailmanpolitiikan epävakaassa tilanteessa; kehottaa EU:ta

välineistön kehittämistä ihmisoikeuksien ja demokratian vahvistamiseksi maailmanlaajuisesti;

pitämään ***viestintä- ja neuvottelukanavat tarvittaessa*** avoimina eri sidosryhmien kanssa ja jatkamaan kattavan välineistön kehittämistä ihmisoikeuksien ja demokratian vahvistamiseksi maailmanlaajuisesti;

Tarkistus 30
Päätöslauselmaesitys
27 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
27. korostaa, että naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvo ovat välttämättömiä ja jakamattomia ihmisoikeuksia ***sekä*** oikeusvaltioperiaatteen ja selviytymiskykyisten osallistavien demokratioiden perusta; pitää valitettavana, että miljoonat naiset ja tytöt joutuvat edelleen kokemaan syrjintää ja väkivaltaa erityisesti konfliktien yhteydessä ja että heiltä riistetään ihmisarvo, itsemääräämisoikeus ja jopa elämä; kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja samanmielisiä kumppaneita tehostamaan toimiaan naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täysimääräisen toteutumisen ja suojelun varmistamiseksi; tuomitsee erittäin jyrkästi seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin ***kohdistuvien hyökkäyksien lisääntymisen*** kaikkialla maailmassa sekä sukupuolistuneen väkivallan; pitää myönteisenä EU:n liittymistä Istanbulin yleissopimukseen; kehottaa EU:ta ja sen kansainvälisiä kumppaneita lujittamaan pyrkimyksiään varmistaa, että naiset voivat nauttia ihmisoikeuksista kaikilta osin ***ja että heitä kohdellaan yhdenvertaisesti miesten kanssa***; korostaa tarvetta jatkaa ponnisteluja naisten sukuelinten ***silpomista koskevan käytännön lopettamiseksi kokonaan***;	27. korostaa, että naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvo ovat välttämättömiä ja jakamattomia ihmisoikeuksia***,*** oikeusvaltioperiaatteen ja selviytymiskykyisten osallistavien demokratioiden perusta ***sekä EU:n keskeinen arvo ja yksi sen yhteisistä perusperiaatteista***; pitää valitettavana, että miljoonat naiset ja tytöt joutuvat edelleen kokemaan syrjintää ja väkivaltaa erityisesti konfliktien yhteydessä ja ***niiden jälkeen sekä pakkosiirtojen aikana ja*** että heiltä riistetään ihmisarvo, itsemääräämisoikeus***, ääni, toimijuus*** ja jopa elämä; ***panee erityisen huolestuneena merkille, että syrjäytyneiden yhteisöjen, maaseutualueiden ja alikehittyneiden alueiden naiset sekä moninaisia ja risteäviä syrjinnän muotoja kohtaavat naiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa;*** kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja samanmielisiä kumppaneita tehostamaan toimiaan naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täysimääräisen toteutumisen ja suojelun varmistamiseksi; tuomitsee erittäin jyrkästi ***kaikenlaiset*** seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin ***kohdistuvat hyökkäykset*** kaikkialla maailmassa sekä sukupuolistuneen väkivallan***, mukaan lukien seksuaalisen väkivallan käyttö sota-aseena; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita puolustamaan seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia ihmisoikeuksina, sisällyttämään oikeuden lailliseen ja turvalliseen aborttiin EU:n***

perusoikeuskirjaan ja asettamaan seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saatavuuden etusijalle ihmisoikeuksien ja kestävän kehityksen tavoitteiden edistämiseksi; pitää myönteisenä EU:n liittymistä Istanbulin yleissopimukseen ***ja kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan neuvoston jäseniä ratifioimaan yleissopimuksen, jos ne eivät ole sitä vielä tehneet; painottaa, että yleissopimus on pantava täytäntöön täysimääräisesti ja nopeasti***; kehottaa EU:ta ja sen kansainvälisiä kumppaneita lujittamaan pyrkimyksiään ***levittää Istanbulin yleissopimuksen normit kaikkialle maailmaan ja*** varmistaa, että naiset voivat nauttia ihmisoikeuksista kaikilta osin***, sekä edistämään sukupuolten tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan***; korostaa tarvetta jatkaa ponnisteluja naisten sukuelinten ***silpomisen lopettamiseksi kokonaan; painottaa, että sukupuolten tasa-arvon ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saavuttaminen on olennainen osa EU:n ulkoista toimintaa; kehottaa toimimaan johdonmukaisesti monenvälisillä ja kahdenvälisillä foorumeilla, jotta varmistetaan naisten ja tyttöjen yhtäläiset oikeudet ja suojelu maailmanlaajuisesti;***

Tarkistus 31

Päätöslauselmaesitys
7 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	7 a. painottaa, että koulutus on lähtökohta sellaisten periaatteiden ja arvojen vaalimiselle, joilla edistetään lasten henkilökohtaista kehitystä sekä sosiaalista yhteenkuuluvuutta, demokratiaa ja oikeusvaltion periaatteita kaikkialla maailmassa; kehottaa siksi EU:ta edistämään arvojaan tukemalla

naisten ja tyttöjen mahdollisuuksia koulutukseen ja oppimiseen;

Tarkistus 32

Päätöslauselmaesitys
8 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
8. panee merkille, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat edistyneet merkittävästi ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, vaikka ne eivät ole saavuttaneet kaikkia sen tavoitteita, mikä johtuu erityisesti ennennäkemättömistä haasteista, joita maailma on kohdannut toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen; pitää tässä mielessä myönteisenä, että toimintasuunnitelman voimassaoloa on jatkettu vuoteen 2027 asti, jotta voidaan maksimoida ihmisoikeuksien ja demokratian välinen synergia ja täydentävyys paikallisesti, kansallisesti ja maailmanlaajuisesti;	8. panee merkille, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat edistyneet merkittävästi ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa, vaikka ne eivät ole saavuttaneet kaikkia sen tavoitteita, mikä johtuu erityisesti ennennäkemättömistä haasteista, joita maailma on kohdannut toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen; ***panee siksi merkille, kuinka paljon on vielä tehtävää;*** pitää tässä mielessä myönteisenä, että toimintasuunnitelman voimassaoloa on jatkettu vuoteen 2027 asti, jotta voidaan maksimoida ihmisoikeuksien ja demokratian välinen synergia ja täydentävyys paikallisesti, kansallisesti ja maailmanlaajuisesti;

Tarkistus 33
Päätöslauselmaesitys
10 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
10. muistuttaa, että naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineellä – Globaali Eurooppa, mukaan lukien sen ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva aihekohtainen ohjelma, on keskeinen rooli EU:n lippulaivavälineenä ihmisoikeuksien ja demokratian edistämisessä ja suojelemisessa kaikkialla maailmassa; korostaa, että kansalaisyhteiskunta on otettava mukaan kaikkiin asiaankuuluviin EU:n ulkoisiin toimiin; toistaa, että on tärkeää sisällyttää	10. muistuttaa, että naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineellä ***(NDICI-väline)*** – Globaali Eurooppa, mukaan lukien sen ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva aihekohtainen ohjelma, on keskeinen rooli EU:n lippulaivavälineenä ***sukupuolten tasa-arvon edistämisessä ja naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämisessä sekä*** ihmisoikeuksien ja demokratian edistämisessä ja suojelemisessa kaikkialla maailmassa;

ihmisoikeusperustainen lähestymistapa EU:n ulkoisen toiminnan välineisiin; korostaa parlamentin roolia välineen ohjelmasuunnitteluprosessissa ja kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) jakamaan kaikki asiaankuuluvat tiedot oikea-aikaisesti, jotta parlamentti voi hoitaa tehtävänsä, etenkin komission kanssa käytävissä korkean tason geopoliittisissa vuoropuheluissa;	korostaa, että kansalaisyhteiskunta on otettava mukaan kaikkiin asiaankuuluviin EU:n ulkoisiin toimiin; toistaa, että on tärkeää sisällyttää ihmisoikeusperustainen lähestymistapa EU:n ulkoisen toiminnan välineisiin; korostaa parlamentin roolia välineen ohjelmasuunnitteluprosessissa ja kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa (EUH) jakamaan kaikki asiaankuuluvat tiedot oikea-aikaisesti, jotta parlamentti voi hoitaa tehtävänsä, etenkin komission kanssa käytävissä korkean tason geopoliittisissa vuoropuheluissa; ***muistuttaa, että NDICI-välineellä – Globaali Eurooppa edistetään sukupuolten tasa-arvoa, naisten ja tyttöjen oikeuksia ja vaikutusmahdollisuuksia sekä kaikenlaisen syrjinnän kieltämistä kohdennetuilla ja yhdennetyillä toimilla, joista vähintään 85 prosentissa sukupuolten tasa-arvon olisi oltava ensisijainen tai merkittävä tavoite OECD:n kehitysapukomitean tasa-arvopolitiikan indikaattorin määritelmän mukaisesti;***

Tarkistus 34

Päätöslauselmaesitys
13 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
13. pitää myönteisenä, että EU:n maailmanlaajuista ihmisoikeuspakotejärjestelmää käytetään yhä enemmän keskeisenä poliittisena välineenä EU:n puolustaessa ihmisoikeuksia ja demokratiaa kaikkialla maailmassa; panee kuitenkin merkille haasteet, joita yksimielisyyttä koskeva vaatimus aiheuttaa pakotteiden hyväksymisessä, ja toistaa kehotuksensa ottaa käyttöön määräenemmistöäänestys tähän järjestelmään liittyvissä päätöksissä; tukee täysin mahdollisuutta määrätä tältä osin kohdennettuja korruption vastaisia	13. pitää myönteisenä, että EU:n maailmanlaajuista ihmisoikeuspakotejärjestelmää käytetään yhä enemmän keskeisenä poliittisena välineenä EU:n puolustaessa ihmisoikeuksia ja demokratiaa kaikkialla maailmassa***, ja suhtautuu myönteisesti myös viimeaikaisiin pakotteisiin henkilöille, jotka ovat vastuussa järjestelmällisestä ja laajalle levinneestä seksuaalisesta ja sukupuolistuneesta väkivallasta***; panee kuitenkin merkille haasteet, joita yksimielisyyttä koskeva vaatimus aiheuttaa pakotteiden

pakotteita EU:n kehyksen puitteissa, mikä on ollut parlamentin pitkäaikainen prioriteetti, joko sisällyttämällä se maailmanlaajuiseen ihmisoikeuspakotejärjestelmään tai käyttämällä eri järjestelmää; korostaa, että pakotteet on pantava täysimääräisesti täytäntöön, ja kehottaa puuttumaan niiden kiertämiseen;	hyväksymisessä, ja toistaa kehotuksensa ottaa käyttöön määräenemmistöäänestys tähän järjestelmään liittyvissä päätöksissä; tukee täysin mahdollisuutta määrätä tältä osin kohdennettuja korruption vastaisia pakotteita EU:n kehyksen puitteissa, mikä on ollut parlamentin pitkäaikainen prioriteetti, joko sisällyttämällä se maailmanlaajuiseen ihmisoikeuspakotejärjestelmään tai käyttämällä eri järjestelmää; korostaa, että pakotteet on pantava täysimääräisesti täytäntöön, ja kehottaa puuttumaan niiden kiertämiseen;

Tarkistus 35
Päätöslauselmaesitys
14 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
14. toistaa huolensa autoritaaristen ja epäliberaalien hallintojen lisääntyvistä hyökkäyksistä demokratian periaatteita ja arvoja vastaan; korostaa, että demokratian puolustamisesta ja tukemisesta kaikkialla maailmassa on tulossa yhä enemmän geopoliittinen ja strateginen intressi; korostaa, että parlamentin toimet kumppaniparlamenttien valmiuksien kehittämiseksi, sovittelun edistämiseksi sekä vuoropuheluun ja kompromisseihin perustuvan kulttuurin edistämiseksi erityisesti nuorten poliittisten johtajien keskuudessa ovat tärkeitä, samoin kuin on tärkeää parantaa naispuolisten parlamentin jäsenten**,** ihmisoikeuksien puolustajien sekä kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien tiedotusvälineiden edustajien toimintamahdollisuuksia; kehottaa komissiota jatkamaan ja laajentamaan toimintaansa näillä aloilla lisäämällä rahoitusta ja tukea unionin elimille ja laitoksille sekä muille avustuksin rahoitettaville järjestöille; korostaa, että on ratkaisevan tärkeää tukea	14. toistaa huolensa autoritaaristen ja epäliberaalien hallintojen lisääntyvistä hyökkäyksistä demokratian periaatteita ja arvoja vastaan; korostaa, että demokratian puolustamisesta ja tukemisesta kaikkialla maailmassa on tulossa yhä enemmän geopoliittinen ja strateginen intressi; korostaa, että parlamentin toimet kumppaniparlamenttien valmiuksien kehittämiseksi, sovittelun edistämiseksi sekä vuoropuheluun ja kompromisseihin perustuvan kulttuurin edistämiseksi erityisesti nuorten poliittisten johtajien keskuudessa ***sekä parlamentin valtuuskuntien ja muiden EU:n valtuuskuntien rooli*** ovat tärkeitä, samoin kuin on tärkeää ***edistää naisten osallistumista politiikkaan niin instituutioissa kuin myös julkisessa toiminnassa ja yhdistys- ja kansalaistoiminnassa sekä*** parantaa naispuolisten parlamentin jäsenten, ihmisoikeuksien puolustajien sekä kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien tiedotusvälineiden edustajien

suoraan kansalaisyhteiskuntaa sekä eriäviä näkemyksiä ilmaisevia henkilöitä, erityisesti nykyisessä ilmapiirissä, jossa maailmanlaajuiset jännitteet lisääntyvät ja sortotoimet kiihtyvät yhä useammissa maissa; toteaa jälleen pitävänsä tärkeinä EU:n vaalitarkkailuvaltuuskuntia ja parlamentin panosta niiden menetelmien kehittämiseen ja tehostamiseen; kehottaa tehostamaan yhteistyötä parlamentin demokratiatuki- ja vaalikoordinointiryhmän, asiamukaisten komission pääosastojen ja EUH:n välillä;	toimintamahdollisuuksia***; muistuttaa, että aktivistien työ on merkityksellistä varsinkin puolustettaessa perusoikeuksia ja erityisesti sellaisten ihmisten oikeuksia, joihin kohdistuu eniten hyökkäyksiä, kuten naisten, vähemmistöjen ja hlbtqia+ -henkilöiden oikeuksia***; kehottaa komissiota jatkamaan ja laajentamaan toimintaansa näillä aloilla lisäämällä rahoitusta ja tukea unionin elimille ja laitoksille sekä muille avustuksin rahoitettaville järjestöille; korostaa, että on ratkaisevan tärkeää tukea suoraan kansalaisyhteiskuntaa sekä eriäviä näkemyksiä ilmaisevia henkilöitä, erityisesti nykyisessä ilmapiirissä, jossa maailmanlaajuiset jännitteet lisääntyvät ja sortotoimet kiihtyvät yhä useammissa maissa; toteaa jälleen pitävänsä tärkeinä EU:n vaalitarkkailuvaltuuskuntia ja parlamentin panosta niiden menetelmien kehittämiseen ja tehostamiseen; kehottaa tehostamaan yhteistyötä parlamentin demokratiatuki- ja vaalikoordinointiryhmän, asiamukaisten komission pääosastojen ja EUH:n välillä; ***kehottaa EU:ta nostamaan sukupuolten tasa-arvoa koskevat kysymykset, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet, esiin EU:n ulkopuolisten maiden kanssa; kehottaa lisäämään ihmisoikeusvuoropuhelujen näkyvyyttä ja varmistamaan, että ne ovat tuloskeskeisiä ja perustuvat selkeisiin vertailukohtiin, joilla mahdollistetaan tehokas seuranta, muun muassa kuulemalla kansalaisyhteiskuntaa tehokkaasti ennakolta ja jälkikäteen ja julkaisemalla yhteisiä lehdistötiedotteita, sekä toteuttamaan asianmukaisia jatkotoimia;***

Tarkistus 36

Päätöslauselmaesitys
Alaotsikko 10

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*

EU:n tuki ihmisoikeuksien puolustajille	EU:n tuki ihmisoikeuksien puolustajille ***sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien puolustajille***

Tarkistus 37
Päätöslauselmaesitys
15 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
15. on erittäin huolissaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien jatkuvasta rajoittamisesta ja ihmisoikeuksien puolustajien sekä heidän perheidensä, yhteisöjensä ja asianajajiensa työhön kohdistuvista kasvavista uhkista ja pitää erityisen huolestuttavina niitä yhä kehittyneempiä keinoja, joilla heitä vainotaan; tukee varauksetta ihmisoikeuksien puolustajien työtä ja EU:n toimia heidän suojelunsa varmistamiseksi maailmanlaajuisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita soveltamaan kaikilta osin ja johdonmukaisesti ihmisoikeuksien puolustajia koskevia EU:n suuntaviivoja; kehottaa lisäämään ihmisoikeuksien puolustajien suojelua ja tukemista koskevien EU:n toimien ja kanavien näkyvyyttä;	15. on erittäin huolissaan kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien jatkuvasta rajoittamisesta ja ihmisoikeuksien ***ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien*** puolustajien***, erityisesti naisten,*** sekä heidän perheidensä, yhteisöjensä ja asianajajiensa työhön kohdistuvista kasvavista uhkista ja pitää erityisen huolestuttavina niitä yhä kehittyneempiä keinoja, joilla heitä vainotaan; tukee varauksetta ihmisoikeuksien ***ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien*** puolustajien työtä ja EU:n toimia heidän suojelunsa varmistamiseksi maailmanlaajuisesti; ***toistaa, että EU:n on otettava huomioon naispuolisiin ihmisoikeuspuolustajiin kohdistuvat sukupuoleen perustuvat uhat sekä heidän sukupuolisidonnaiset tarpeensa ja haasteensa, ja kehottaa EU:n toimielimiä turvaamaan heidän mahdollisuutensa käyttää erityisiä suojelumekanismeja sekä tarjoamaan poliittista tukea ja lisäämään suoraa taloudellista tukea; pitää valitettavana, että naispuoliset ihmisoikeuspuolustajat joutuvat edelleen säälimättömien ja yhä suunnitellumpien loukkauksien kohteeksi; tuomitsee sen, että henkilöt, jotka syyllistyvät naispuolisiin ihmisoikeuspuolustajiin kohdennettuihin julkisiin ja yksityisiin loukkauksiin, jäävät ilman rangaistusta; pitää valitettavana, että poliittiset johtajat eivät useinkaan suojele naispuolisia ihmisoikeuspuolustajia voimakkailta ja***

vaarallisilta sukupuolten tasa-arvoa vastustavilta liikkeiltä; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita soveltamaan kaikilta osin ja johdonmukaisesti ihmisoikeuksien puolustajia koskevia EU:n suuntaviivoja; kehottaa lisäämään ihmisoikeuksien puolustajien ***ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien puolustajien*** suojelua ja tukemista koskevien EU:n toimien ja kanavien näkyvyyttä; ***kehottaa tukemaan ihmisoikeuksien puolustajia ja kansalaisjärjestöjä, jotka tukevat ja edistävät seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien saavutettavuutta ja joiden työtä uhkaa kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventuminen; vaatii, että EU:n on sitouduttava lisäämään ja ylläpitämään naisten oikeuksia ajaville liikkeille myönnettävää rahoitusta, myös vuoden 2027 jälkeisessä sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevassa toimintasuunnitelmassa;***

Tarkistus 38

Päätöslauselmaesitys
17 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
17. vahvistaa, että ihmisoikeuksien kunnioittamisen, suojelun ja toteutumisen edistäminen kaikkialla maailmassa edellyttää vahvaa kansainvälistä yhteistyötä monenvälisellä tasolla; korostaa YK:n ja sen elinten erityisen tärkeää roolia pääasiallisena foorumina, jonka on voitava edistää tehokkaasti pyrkimyksiä rauhaan ja turvallisuuteen, kestävään kehitykseen sekä ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan edelleen YK:n työtä sekä poliittisesti että taloudellisesti; toistaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on puhuttava yhdellä äänellä sekä YK:ssa että muilla	17. vahvistaa, että ihmisoikeuksien kunnioittamisen, suojelun ja toteutumisen edistäminen kaikkialla maailmassa edellyttää vahvaa kansainvälistä yhteistyötä monenvälisellä tasolla; ***painottaa, että EU:n aluetta miehitetään edelleen laittomasti, millä on tuhoisia seurauksia ihmisoikeuksille, myös naisten oikeuksille;*** korostaa YK:n ja sen elinten erityisen tärkeää roolia pääasiallisena foorumina, jonka on voitava edistää tehokkaasti pyrkimyksiä rauhaan ja turvallisuuteen, kestävään kehitykseen sekä ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan edelleen

monenvälisillä foorumeilla; kehottaa EU:n valtuuskuntia vahvistamaan rooliaan monenvälisillä foorumeilla, ja katsoo, että niille olisi annettava siihen asianmukaiset resurssit;	YK:n työtä sekä poliittisesti että taloudellisesti; toistaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on puhuttava yhdellä äänellä sekä YK:ssa että muilla monenvälisillä foorumeilla; kehottaa EU:n valtuuskuntia vahvistamaan rooliaan monenvälisillä foorumeilla, ja katsoo, että niille olisi annettava siihen asianmukaiset resurssit;

Tarkistus 39

Päätöslauselmaesitys
21 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	21 a. pitää valitettavana aseellisten konfliktien sukupuolistuneita vaikutuksia, kun seksuaalista ja sukupuolistunutta väkivaltaa sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia ei ole painotettu tai priorisoitu riittävästi EU:n humanitaarisissa ja pakolaisiin liittyvissä toimissa; toteaa jälleen, että humanitaariset kriisit lisäävät seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin ja sukupuoleen liittyviä haasteita, ja muistuttaa, että kriisialueilla etenkin haavoittuvat ryhmät, kuten pakolaiset ja muuttajat sekä naiset ja tytöt, ovat erityisen alttiita seksuaaliselle väkivallalle, sukupuolitaudeille, seksuaaliselle hyväksikäytölle, sota-aseena käytettäville raiskauksille ja ei-toivotuille raskauksille; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan etusijalle sukupuolten tasa-arvon ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet humanitaarisissa avustustoimissaan sekä vastuuvelvollisuuden ja oikeussuojan saatavuuden sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien oikeuksien loukkauksiin ja sukupuolistuneeseen väkivaltaan liittyvät oikeussuojakeinot, myös humanitaaristen toimijoiden

koulutuksen sekä nykyisen ja tulevan rahoituksen;

Tarkistus 40

Päätöslauselmaesitys
21 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	21 b. tuomitsee naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan aseellisissa konflikteissa; vaatii määrätietoisia toimia, jotta seksuaalisen väkivallan käyttäminen sodankäynnin välineenä saadaan loppumaan ja jotta lopetetaan tällaisiin ihmisoikeusloukkauksiin syyllistyneiden rankaisemattomuus; kehottaa EU:ta varmistamaan, että humanitaarinen apu perustuu sukupuolinäkökohdat huomioon ottaviin tarvearviointeihin, jotka tehdään yhteistyössä naisten oikeuksiin erikoistuneiden järjestöjen ja muiden sellaisten kansalaisjärjestöjen kanssa, jotka työskentelevät naisten, lasten ja muiden marginalisoituneiden väestöryhmien parissa, mukaan lukien maan sisäiset pakolaiset;

Tarkistus 41

Päätöslauselmaesitys
22 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
22. toteaa, että ihmisoikeuksien suojelemiseen ja niiden edistämiseen liittyvät toimintamallit EU:n ulkopuolisissa maissa sijaitsevissa jäsenvaltioiden suurlähetystöissä ja EU:n edustustoissa voitaisiin sovittaa yhteen vielä entistä paremmin; korostaa jäsenvaltioiden suurlähetystöjen mahdollisuutta ottaa yhä aktiivisempi rooli ihmisoikeuksien edistämisessä ja turvaamisessa ja tukea samalla kansalaisyhteiskuntaa näissä	22. toteaa, että ihmisoikeuksien suojelemiseen ja niiden edistämiseen liittyvät toimintamallit EU:n ulkopuolisissa maissa sijaitsevissa jäsenvaltioiden suurlähetystöissä ja EU:n edustustoissa voitaisiin sovittaa yhteen vielä entistä paremmin; korostaa jäsenvaltioiden suurlähetystöjen mahdollisuutta ottaa yhä aktiivisempi rooli ihmisoikeuksien edistämisessä ja turvaamisessa ja tukea samalla kansalaisyhteiskuntaa näissä

maissa; korostaa, että on tärkeää, että jäsenvaltiot ja EU:n edustustot jakavat vastuun näissä toimissa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan yhteisiä toimiaan ihmisoikeuksien kunnioittamisen, suojelun ja toteutumisen edistämiseksi ja demokratian tukemiseksi maailmanlaajuisesti;	maissa; korostaa, että on tärkeää, että jäsenvaltiot ja EU:n edustustot jakavat vastuun näissä toimissa ***Euroopan parlamentin valtuuskuntien tukemina***; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan yhteisiä toimiaan ihmisoikeuksien kunnioittamisen, suojelun ja toteutumisen edistämiseksi ja demokratian tukemiseksi maailmanlaajuisesti;

Tarkistus 42
Päätöslauselmaesitys
23 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
23. tuomitsee kaikissa olosuhteissa kaikki toimet tai yritykset laillistaa, sallia tai hyväksyä kidutus ja muu julma, epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistusmenetelmät tai lietsoa niihin tai antaa niihin lupa; tuomitsee sen, että raporttien mukaan valtiolliset toimijat käyttävät yhä yleisemmin kidutusta konfliktitilanteissa eri puolilla maailmaa, ja muistuttaa, että oikeudesta olla joutumatta kidutuksen tai muun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi ei voida poiketa;	23. tuomitsee kaikissa olosuhteissa kaikki toimet tai yritykset laillistaa, sallia tai hyväksyä kidutus ja muu julma, epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rangaistusmenetelmät***, myös erityisesti naisiin ja tyttöihin kohdistuva kidutus,*** tai lietsoa niihin tai antaa niihin lupa; ***korostaa tässä yhteydessä, että aborttihoidon epääminen konflikteja paenneilta, seksuaalisen väkivallan uhreiksi joutuneilta pakolaisilta on vakava ihmisoikeusloukkaus ja se voi täyttää kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tunnusmerkit; kehottaa uudistamaan rajoittavia aborttilakeja;*** tuomitsee sen, että raporttien mukaan valtiolliset toimijat käyttävät yhä yleisemmin kidutusta konfliktitilanteissa eri puolilla maailmaa, ja muistuttaa, että oikeudesta olla joutumatta kidutuksen tai muun epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi ei voida poiketa; ***toistaa kehotuksensa ratifioida maailmanlaajuisesti kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus ja sen valinnainen pöytäkirja sekä kehottaa valtioita saattamaan kansalliset määräyksensä***

kansainvälisten sitoumustensa mukaisiksi;

Tarkistus 43
Päätöslauselmaesitys
24 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
24. muistuttaa, että oikeus ruokaan, mukaan lukien fyysiset ja taloudelliset mahdollisuudet saada riittävästi ruokaa tai keinot hankkia sitä, on ihmisoikeus; on erittäin huolestunut, että oikeutta ruokaan uhkaavat maailmanlaajuiset haasteet, erityisesti sota- ja konfliktitilanteissa; panee huolestuneena merkille yhä yleistyvät raportit elintarvikkeiden käytöstä aseena aseellisissa konflikteissa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään YK:n järjestelmän puitteissa sellaisten pakollisten suuntaviivojen laatimista, joilla oikeus ruokaan taataan syrjimättömästi;	24. muistuttaa, että oikeus ruokaan, mukaan lukien fyysiset ja taloudelliset mahdollisuudet saada riittävästi ruokaa tai keinot hankkia sitä, on ihmisoikeus; on erittäin huolestunut, että oikeutta ruokaan uhkaavat maailmanlaajuiset haasteet, erityisesti sota- ja konfliktitilanteissa; ***korostaa, että elintarvikepula vaikuttaa suhteettomasti naisiin ja tyttöihin, sillä jo olemassa oleva sukupuolten epätasa-arvo voi rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan saada resursseja ja apua; painottaa, että lapset ja imettävät äidit ovat muita suuremmassa vaarassa nälkiintyä ja kärsiä aliravitsemuksesta;*** panee huolestuneena merkille yhä yleistyvät raportit elintarvikkeiden käytöstä aseena aseellisissa konflikteissa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita edistämään YK:n järjestelmän puitteissa sellaisten pakollisten suuntaviivojen laatimista, joilla oikeus ruokaan taataan syrjimättömästi;

Tarkistus 44
Päätöslauselmaesitys
25 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
25. korostaa, että ilmastonmuutos ja sen ympäristövaikutukset vaikuttavat suoraan kaikkien ihmisoikeuksien tosiasialliseen toteutumiseen; antaa tunnustusta sille tärkeälle työlle, jota kansalaisjärjestöt, alkuperäiskansat, maaoikeus- ja ympäristöaktivistit sekä alkuperäiskansojen aktivistit tekevät puhtaan, terveellisen ja kestävän	25. korostaa, että ilmastonmuutos ja sen ympäristövaikutukset vaikuttavat suoraan kaikkien ihmisoikeuksien tosiasialliseen toteutumiseen; antaa tunnustusta sille tärkeälle työlle, jota kansalaisjärjestöt, alkuperäiskansat, maaoikeus- ja ympäristöaktivistit sekä alkuperäiskansojen aktivistit tekevät puhtaan, terveellisen ja kestävän

ympäristön suojelemiseksi; pitää valitettavina riskejä, joita ympäristöaktivistit ja alkuperäiskansojen aktivistit kohtaavat, ja kehottaa takaamaan heidän tehokkaan suojelunsa; panee erittäin huolestuneena merkille, että joukkotuhoaseiden ja muiden ympäristöön haitallisesti ja suhteettomasti vaikuttavien sodankäynnin muotojen käyttöönotto aiheuttaa yhä suurempia uhkia puhtaalle, terveelliselle ja kestävälle ympäristölle;	ympäristön suojelemiseksi; pitää valitettavina riskejä, joita ympäristöaktivistit ja alkuperäiskansojen aktivistit kohtaavat, ja kehottaa takaamaan heidän tehokkaan suojelunsa; panee erittäin huolestuneena merkille, että joukkotuhoaseiden ja muiden ympäristöön haitallisesti ja suhteettomasti vaikuttavien sodankäynnin muotojen käyttöönotto aiheuttaa yhä suurempia uhkia puhtaalle, terveelliselle ja kestävälle ympäristölle; ***korostaa, että köyhät ihmiset, erityisesti naiset, nuoret, vammaiset henkilöt, muut vähemmistöt, alkuperäiskansat ja muut luonnonvaroista riippuvaiset yhteisöt kärsivät suhteettomasti ilmastonmuutoksen ja ekosysteemin rappeutumisen haitallisista vaikutuksista; antaa tunnustusta sille tärkeälle työlle, jota kansalaisjärjestöt, alkuperäiskansat, maaoikeuksia ja ympäristöä koskevien ihmisoikeuksien puolustajat ja ympäristöaktivistit sekä alkuperäiskansojen aktivistit tekevät puhtaan, terveellisen ja kestävän ympäristön suojelemiseksi; pitää valitettavina riskejä, joita ympäristöä koskevien ihmisoikeuksien puolustajat ja alkuperäiskansojen aktivistit kohtaavat, ja kehottaa takaamaan heidän tehokkaan suojelunsa; korostaa, että ilmastonmuutos vaikuttaa suhteettomasti naisiin, koska jo olemassa oleva sukupuolten epätasa-arvo pahentaa heidän haavoittuvuuttaan sosioekonomisille ja ympäristöön liittyville tekijöille; muistuttaa, että ilmastotoimilla, myös vihreällä siirtymällä, on äärimmäisen tärkeää puuttua nykyiseen sukupuolten eriarvoisuuteen muun muassa edistämällä naisten yhdenvertaista ja merkityksellistä osallistumista ja edustusta ilmastotoimissa, päätöksenteossa sekä vihreissä ja puhtaissa innovatiivisissa teknologioissa;***

Tarkistus 45
Päätöslauselmaesitys
26 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
26. vaatii järjestelmällistä ja johdonmukaista lähestymistapaa lasten oikeuksien edistämiseen ja puolustamiseen kaikessa unionin ulkoisessa politiikassa; kehottaa lisäämään yhteisiä toimia, joilla voidaan edistää lasten oikeuksien kunnioittamista, suojelua ja toteutumista kriisi- tai hätätilanteissa; tuomitsee lapsen oikeuksien kunnioittamisen heikkenemisen ja näiden oikeuksien lisääntyvät loukkaukset ja niihin kohdistuvat väärinkäytökset, kuten väkivalta, varhais- ja pakkoavioliitot, seksuaalinen hyväksikäyttö, sukupuolielinten silpominen mukaan lukien, ihmiskauppa, lapsityövoiman käyttö, lapsisotilaiden värväääminen, koulutuksen ja terveydenhuollon puute, aliravitsemus ja äärimmäinen köyhyys; tuomitsee lisäksi lasten kuolemantapausten lisääntymisen aseellisissa konflikteissa ja korostaa, että lasten oikeuksia on suojeltava tehokkaasti aktiivisessa sodankäynnissä; toistaa vaatimuksensa järjestelmällisestä ja johdonmukaisesta lähestymistavasta lasten oikeuksien edistämiseksi ja puolustamiseksi kaikessa EU:n ulkoisessa politiikassa;	26. vaatii järjestelmällistä ja johdonmukaista lähestymistapaa lasten oikeuksien edistämiseen ja puolustamiseen kaikessa unionin ulkoisessa politiikassa; kehottaa lisäämään yhteisiä toimia, joilla voidaan edistää lasten oikeuksien kunnioittamista, suojelua ja toteutumista kriisi- tai hätätilanteissa; tuomitsee lapsen oikeuksien kunnioittamisen heikkenemisen ja näiden oikeuksien lisääntyvät loukkaukset ja niihin kohdistuvat väärinkäytökset, kuten väkivalta, ***mukaan lukien sukupuolistunut väkivalta,*** varhais- ja pakkoavioliitot, seksuaalinen hyväksikäyttö, sukupuolielinten silpominen mukaan lukien, ihmiskauppa, lapsityövoiman käyttö, lapsisotilaiden värväääminen, koulutuksen ja terveydenhuollon puute, aliravitsemus ja äärimmäinen köyhyys***, ja toteaa, että tilastollisesti ne vaikuttavat useammin tyttöihin ja nuoriin naisiin***; tuomitsee lisäksi lasten kuolemantapausten lisääntymisen aseellisissa konflikteissa ja korostaa, että lasten oikeuksia on suojeltava tehokkaasti aktiivisessa sodankäynnissä; toistaa vaatimuksensa järjestelmällisestä ja johdonmukaisesta lähestymistavasta lasten oikeuksien edistämiseksi ja puolustamiseksi kaikessa EU:n ulkoisessa politiikassa; ***korostaa koulutuksen merkitystä lasten ja nuorten kehityksessä kaikkialla maailmassa; painottaa, että kattavan ja ikätasolle sopivan seksuaali- ja ihmissuhdekasvatuksen saatavuus on ihmisoikeus ja keskeinen väline sukupuoleen perustuvan syrjinnän, väkivallan ja hyväksikäytön ehkäisemisessä ja että se antaa nuorille tietoa, jonka avulla voidaan suojella heidän terveyttään ja parantaa heidän vaikutusmahdollisuuksiaan;***

Tarkistus 46

Päätöslauselmaesitys
Alaotsikko 20

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
Naisten oikeudet ja sukupuolten tasa-arvo	Naisten oikeudet***, mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet,*** ja sukupuolten tasa-arvo

Tarkistus 47
Päätöslauselmaesitys
27 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	27 a. korostaa, että seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskeva valistus ja tiedotus kuuluvat tärkeimpiin välineisiin, joilla voidaan täyttää kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin 25. vuosipäivään liittyvät sitoumukset; tähdentää, että seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia koskevalla valistuksella ja tiedotuksella voidaan merkittävästi vähentää sukupuolistunutta väkivaltaa ja seksuaalista häirintää; painottaa, että kattava ja ikätasolle sopiva seksuaali- ja ihmissuhdekasvatus ja seksuaalisuutta koskeva tiedotus ovat avainasemassa, kun pyritään kehittämään lasten ja nuorten taitoja muodostaa terveitä, tasa-arvoisia ja turvallisia ihmissuhteita erityisesti käsittelemällä sukupuolinormeja, sukupuolten tasa-arvoa, ihmissuhteiden valtadynamiikkaa, suostumusta ja rajojen kunnioittamista, ja että niillä edistetään osaltaan sukupuolten tasa-arvon saavuttamista; kehottaa EU:ta, jäsenvaltioita ja niiden kansainvälisiä kumppaneita jatkamaan pyrkimyksiä sen varmistamiseksi, että lapsille tarjotaan kaikkialla maailmassa ikätasolle sopivaa ja kattavaa seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia

koskevaa valistusta ja tiedotusta, ja samalla sukupuolistereotypioiden ja haitallisten yhteiskunnallisten normien poistamiseksi sekä kattavan perhesuunnittelun, ehkäisyn, jälkiehkäisyn ja puolueettoman tiedon, raskaudenaikaisen, synnytyksen aikaisen ja sen jälkeisen hoidon, hedelmällisyyspalvelujen, turvallisen ja laillisen abortin ja kaikkien seksuaaliterveyteen liittyvien ongelmien, myös hivin, hoidon saatavuuden varmistamiseksi, ja edistämään jaettua vastuuta perhesuunnittelussa ja tukemaan naisten oikeuksia ja hyvinvointia;

Tarkistus 48

Päätöslauselmaesitys
27 d kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	27 b. toteaa, että samapalkkaisuus on tunnustettu ihmisoikeus; muistuttaa, että sukupuolten tasa-arvon saavuttamisen kannalta on olennaisen tärkeää varmistaa, että naisten ja miesten tekemää työtä arvostetaan oikeudenmukaisesti ja että palkkasyrjintä lopetetaan; kehottaa jäsenvaltioita panemaan nopeasti täytäntöön palkkauksen läpinäkyvyyttä koskevan direktiivin[1 a] ja edistämään sukupuolten palkkatasa-arvon periaatetta kansainvälisellä tasolla;

[1 a] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/970, annettu 10. toukokuuta 2023, miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla, EUVL L 132, 17.5.2023, s. 21,

ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

Tarkistus 49

Päätöslauselmaesitys
27 c kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	27 c. tuomitsee jyrkästi sen, että kaikki aseelliset selkkaukset aiheuttavat eniten kärsimystä naisille ja lapsille, kuten YK:n lausunnoissa todetaan;

Tarkistus 50

Päätöslauselmaesitys
28 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
28. tuomitsee pakolaisten ja asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden henkilöiden ihmisoikeuksien ja turvallisuuden heikentämisen; vahvistaa heidän luovuttamattomat ihmisoikeutensa ja turvapaikan hakemista koskevan perusoikeutensa; muistuttaa valtioiden velvollisuudesta suojella heitä asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita puolustamaan tehokkaasti heidän oikeuksiaan EU:n turvapaikka- ja muuttoliikepolitiikassa ja EU:n yhteistyössä kumppanimaiden kanssa; korostaa, että EU:n olisi tehostettava pyrkimyksiään ymmärtää laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiä syitä ja kehittää tapoja puuttua niihin ja siten parantaa maahantulijoiden alkuperäyhteisöjen selviytymiskykyä ja auttaa niitä tarjoamaan jäsenilleen mahdollisuuden elää ihmisarvoista elämää kotimaassaan; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan ja mahdollisuuksien mukaan lisäämään	28. tuomitsee pakolaisten ja asuinsijoiltaan siirtymään joutuneiden henkilöiden ihmisoikeuksien ja turvallisuuden heikentämisen; vahvistaa heidän luovuttamattomat ihmisoikeutensa ja turvapaikan hakemista koskevan perusoikeutensa; muistuttaa valtioiden velvollisuudesta suojella heitä asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita puolustamaan tehokkaasti heidän oikeuksiaan EU:n turvapaikka- ja muuttoliikepolitiikassa ja EU:n yhteistyössä kumppanimaiden kanssa; korostaa, että EU:n olisi tehostettava pyrkimyksiään ymmärtää laittoman muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiä syitä ja kehittää tapoja puuttua niihin ja siten parantaa maahantulijoiden alkuperäyhteisöjen selviytymiskykyä ja auttaa niitä tarjoamaan jäsenilleen mahdollisuuden elää ihmisarvoista elämää kotimaassaan; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan ja mahdollisuuksien mukaan lisäämään

tukeaan maille, jotka ottavat vastaan suurimman osan pakolaisista, sekä kauttakulkumaille; toteaa jälleen, että tiiviillä yhteistyöllä ja yhteydenpidolla EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on yhä keskeinen merkitys pyrittäessä estämään maahantulijoiden salakuljetusta; korostaa tämän osalta, että salakuljetuksen riskejä koskevan tiedon levittäminen ja niitä koskevat valistuskampanjat ovat ratkaisevan tärkeitä; kehottaa ottamaan EU:n rahoittamien humanitaaristen toimien yhteydessä huomioon lasten erityistarpeet ja haavoittuvuudet ja varmistamaan, että heitä suojellaan aikana, jonka he joutuvat olemaan poissa kotiseudultaan; korostaa, että on tärkeää kehittää tehokkaat puitteet turvallisille ja laillisille väylille unioniin, ja pitää tässä yhteydessä myönteisenä komission tiedonantoa osaajien houkuttelemisesta unioniin[10] ja osaamiskumppanuuksien kehittämistä kumppanimaiden kanssa;

[10] Komission tiedonanto osaajien houkuttelemisesta EU:hun (COM(2022)0657).

tukeaan maille, jotka ottavat vastaan suurimman osan pakolaisista, sekä kauttakulkumaille; toteaa jälleen, että tiiviillä yhteistyöllä ja yhteydenpidolla EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on yhä keskeinen merkitys pyrittäessä estämään maahantulijoiden salakuljetusta; korostaa tämän osalta, että salakuljetuksen riskejä koskevan tiedon levittäminen ja niitä koskevat valistuskampanjat ovat ratkaisevan tärkeitä; kehottaa ottamaan EU:n rahoittamien humanitaaristen toimien yhteydessä huomioon lasten ***ja naisten*** erityistarpeet ja haavoittuvuudet ja varmistamaan, että heitä suojellaan aikana, jonka he joutuvat olemaan poissa kotiseudultaan; korostaa, että on tärkeää kehittää tehokkaat puitteet turvallisille ja laillisille väylille unioniin, ja pitää tässä yhteydessä myönteisenä komission tiedonantoa osaajien houkuttelemisesta unioniin[10] ja osaamiskumppanuuksien kehittämistä kumppanimaiden kanssa;

[10] Komission tiedonanto osaajien houkuttelemisesta EU:hun (COM(2022)0657).

Tarkistus 51
Päätöslauselmaesitys
29 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
29. pahoittelee lesboihin, homoihin, biseksuaaleihin, transihmisiin, ei-binäärisiin, intersukupuolisiin ja queer-ihmisiin (hlbtiq+ -henkilöt) kaikkialla maailmassa kohdistuvia ihmisoikeusloukkauksia, mukaan lukien syrjintä, vaino, väkivalta ja murhat; on erittäin huolissaan hlbtiq+ -henkilöihin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvan vihan ja hlbtiq+ -henkilöiden vastaisen narratiivin ja lainsäädännön ***leviämisestä***; toistaa kehotuksensa panna kaikilta osin täytäntöön hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa	29. pahoittelee lesboihin, homoihin, biseksuaaleihin, transihmisiin, ei-binäärisiin, intersukupuolisiin ja queer-ihmisiin (hlbtiq+ -henkilöt) kaikkialla maailmassa kohdistuvia ***jatkuvia*** ihmisoikeusloukkauksia, mukaan lukien syrjintä, vaino, väkivalta ja murhat; on erittäin huolissaan hlbtiq+ -henkilöihin ja ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuvan vihan ja hlbtiq+ -henkilöiden vastaisen narratiivin ja lainsäädännön ***lisääntymisestä, ja toteaa, että tämä rajoittaa heidän perusoikeuksiensa ja***

koskeva strategia 2020–2025 ja toteaa sen olevan EU:n väline hlbtiq+ -henkilöiden tilanteen parantamiseksi kaikkialla maailmassa;	***-vapauksiensa toteutumista sekä EU:ssa että sen ulkopuolella, erityisesti joissakin jäsenvaltioissa, kuten Unkarissa, missä hlbtiq+ -henkilöiden vastaiset lait, kuten vuoden 2021 laki LXXIX, heikentävät hlbtiq+ -henkilöiden oikeuksia ja turvallisuutta***; toistaa kehotuksensa panna kaikilta osin täytäntöön hlbtiq-henkilöiden tasa-arvoa koskeva strategia 2020–2025 ja toteaa sen olevan EU:n väline hlbtiq+ -henkilöiden tilanteen parantamiseksi kaikkialla maailmassa; ***tuomitsee kaikenlaisen väkivallan, syrjinnän, leimaamisen, vainon, viharikokset, vihapuheen, eheytyshoitojen, intersukupuolisten henkilöiden sukuelinten silpomisen ja seksuaalisen väkivallan, jota kohdistetaan hlbtiq+ -henkilöihin EU:ssa ja maailmanlaajuisesti; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tuomitsemaan nämä epäoikeudenmukaisuudet ja sitoutumaan hlbtiq+ -henkilöiden oikeuksien, ihmisarvon ja turvallisuuden suojelemiseen; tuomitsee tässä yhteydessä hlbtiq+ -henkilöihin kohdistettavat eheytyshoidot, joiden tarkoituksena on muuttaa tai tukahduttaa niiden uhreiksi joutuneiden seksuaalista suuntautumista, sukupuoli-identiteettiä ja/tai sukupuolen ilmaisua; kehottaa toteuttamaan EU:n laajuista politiikkaa tällaisten hoitojen kieltämiseksi lailla; korostaa hlbtiq+ -yhteisöjen kasvavaa huolta ja pelkoa ja kehottaa EU:ta vastustamaan tiukasti kaikkia lainsäädännöllisiä tai yhteiskunnallisia toimia, jotka vaarantavat hlbtiq+ -henkilöt;***

Tarkistus 52

Päätöslauselmaesitys
29 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	29 a. vaatii takaamaan turvallisia väyliä turvapaikan tarjoamiseksi hlbtiq+

	-henkilöille, joita vainotaan, syrjitään tai uhataan lähtömaissaan, ottaen huomioon hlbtiq+ -henkilöiden oikeuksia rajoittavan lainsäädännön lisääntyminen EU:ssa ja sen ulkopuolella;

Tarkistus 53
Päätöslauselmaesitys
30 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
30. pitää huolestuttavina haasteita, jotka liittyvät vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumiseen kaikilta osin; kehottaa jälleen EU:ta avustamaan kumppanimaita vammaisten henkilöiden hoitajia tukevien toimintapolitiikkojen kehittämisessä; kehottaa EU:ta hyödyntämään ulkopolitiikassaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa 2021–2030 välineenä, jolla parannetaan vammaisten henkilöiden tilannetta etenkin köyhyyden ja syrjinnän osalta ja pyritään ratkaisemaan ongelmia, jotka liittyvät koulutuksen ja terveydenhuollon saatavuuteen ja työllistymiseen sekä poliittiseen elämään osallistumiseen;	30. pitää huolestuttavina haasteita, jotka liittyvät vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumiseen kaikilta osin; kehottaa jälleen EU:ta avustamaan kumppanimaita vammaisten henkilöiden hoitajia tukevien toimintapolitiikkojen kehittämisessä; ***korostaa vammaisten tyttöjen ja muiden vammaisten lasten erityistarpeita kaikkialla maailmassa ja katsoo, että olisi hyödynnettävä äskettäisiä lainsäädäntöaloitteita, kuten EU:n kansalaisille ja EU:n ulkopuolisten maiden asukkaille tarkoitettua eurooppalaista vammaiskorttia;*** kehottaa EU:ta hyödyntämään ulkopolitiikassaan vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa EU:n strategiaa 2021–2030 välineenä, jolla parannetaan vammaisten henkilöiden tilannetta etenkin köyhyyden ja syrjinnän osalta ja pyritään ratkaisemaan ongelmia, jotka liittyvät koulutuksen ja terveydenhuollon saatavuuteen ja työllistymiseen sekä poliittiseen elämään osallistumiseen***, ja toteaa, että nämä ongelmat johtavat vammaisten naisten kohdalla erittäin vakavaan moninkertaiseen syrjintään***;

Tarkistus 54

Päätöslauselmaesitys
31 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*

31. kehottaa jälleen EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehittämään uusia keinoja ikääntyneiden oikeuksien vahvistamiseksi ja ottamaan huomioon heidän kohtaamansa moninaiset haasteet, kuten ikään perustuva syrjintä, köyhyys, väkivalta ja sosiaalisen suojelun, terveydenhuollon ja muiden keskeisten palvelujen ***puute*** sekä työllistymisen esteet; korostaa ikääntymistä käsittelevän YK:n avoimen työryhmän työtä, joka liittyy oikeudellisesti sitovaan välineeseen ikääntyneiden henkilöiden ihmisoikeuksien suojelun vahvistamiseksi, ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita harkitsemaan aktiivisen tuen antamista tälle työlle;	31. kehottaa jälleen EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehittämään uusia keinoja ***ja ohjelmia*** ikääntyneiden oikeuksien vahvistamiseksi ja ottamaan huomioon heidän kohtaamansa moninaiset haasteet, kuten ikään perustuva syrjintä, köyhyys, väkivalta ja sosiaalisen suojelun ***puute***, ***maksuttoman*** terveydenhuollon ja muiden keskeisten palvelujen ***rajallinen saatavuus erityisesti maaseutualueilla ja eristäytyneillä alueilla tai köyhillä alueilla*** sekä työllistymisen esteet***, joiden vuoksi nuoret jäävät vaille vahvaa työkokemusta, josta he hyötyisivät työuransa alussa***; korostaa ikääntymistä käsittelevän YK:n avoimen työryhmän työtä, joka liittyy oikeudellisesti sitovaan välineeseen ikääntyneiden henkilöiden ihmisoikeuksien suojelun vahvistamiseksi, ja kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita harkitsemaan aktiivisen tuen antamista tälle työlle ***sekä panemaan sitä täytäntöön sekä lainsäädännössä että tosielämässä***;

Tarkistus 55
Päätöslauselmaesitys
32 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
32. toistaa tuomitsevansa kaikenlaisen rasismin, suvaitsemattomuuden, muukalaisvihan ja rotuun, etniseen alkuperään, kansallisuuteen, ***yhteiskuntaluokkaan***, ***vammaisuuteen***, ***kastiin***, uskontoon, vakaumukseen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän; tuomitsee vihapuheen kasvavan kansainvälisen uhan, myös verkossa; muistuttaa koulutuksen ja vuoropuhelun keskeisestä roolista suvaitsevaisuuden, ymmärryksen ja monimuotoisuuden edistämisessä; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita johtamaan kaikenlaisten ääriliikkeiden maailmanlaajuista torjuntaa	32. toistaa tuomitsevansa kaikenlaisen rasismin, suvaitsemattomuuden, muukalaisvihan ja ***sukupuoleen,*** rotuun***, ihonväriin***, etniseen alkuperään, kansallisuuteen, ***yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin***, ***kieleen***, ***vammaisuuteen***, uskontoon, vakaumukseen, ***vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään,*** ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän***; korostaa, että kaikenlainen syrjintä johtaa oikeuksien loukkauksiin kaikilla elämänaloilla, mukaan lukien koulutuksen, terveydenhuollon ja erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen, työn ja oikeussuojan saatavuus; kehottaa jälleen***

ja suhtautuu myönteisesti tätä koskevan EU:n strategian hyväksymiseen;	***jäsenvaltioita hyväksymään ja panemaan täytäntöön strategioita, politiikkoja ja ohjelmia, joilla edistetään marginalisoituneiden naisryhmien seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia sekä poistetaan heidän kohtaamansa taloudelliset, oikeudelliset, käytännön ja sosiaaliset esteet; korostaa, että naiset ja tytöt, jotka joutuvat kokemaan erilaista risteävää syrjintää, ovat erityisen haavoittuvassa asemassa***; tuomitsee vihapuheen kasvavan kansainvälisen uhan, myös verkossa; muistuttaa koulutuksen ja vuoropuhelun keskeisestä roolista suvaitsevaisuuden, ymmärryksen ja monimuotoisuuden edistämisessä; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita johtamaan kaikenlaisten ääriliikkeiden maailmanlaajuista torjuntaa ja suhtautuu myönteisesti tätä koskevan EU:n strategian hyväksymiseen;

Tarkistus 56

Päätöslauselmaesitys
33 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
33. toistaa vastustavansa periaatteellisesti kuolemanrangaistusta, joka on yhteensopimaton oikeuden elämään kanssa sekä julma, epäinhimillinen ja halventava rangaistus ja peruuttamaton toimi; korostaa, että EU:n on pyrittävä väsymättä kuolemanrangaistuksen yleismaailmalliseen poistamiseen ihmisoikeuksia koskevan ulkopolitiikkansa keskeisenä tavoitteena; toteaa, että vaikka joissakin EU:n ulkopuolisissa maissa on pyrkimyksiä toteuttaa toimia kuolemanrangaistuksen poistamiseksi, tähän liittyy edelleen merkittäviä haasteita; pitää valitettavana, että muissa EU:n ulkopuolisissa maissa täytäntöönpantujen kuolemantuomioiden määrä on noussut korkeimmilleen viiteen vuoteen; toistaa	33. toistaa vastustavansa periaatteellisesti kuolemanrangaistusta, joka on yhteensopimaton oikeuden elämään kanssa sekä julma, epäinhimillinen ja halventava rangaistus ja peruuttamaton toimi; korostaa, että EU:n on pyrittävä väsymättä kuolemanrangaistuksen yleismaailmalliseen poistamiseen ihmisoikeuksia koskevan ulkopolitiikkansa keskeisenä tavoitteena; toteaa, että vaikka joissakin EU:n ulkopuolisissa maissa on pyrkimyksiä toteuttaa toimia kuolemanrangaistuksen poistamiseksi, tähän liittyy edelleen merkittäviä haasteita; ***tähdentää, että rikosoikeuden tavoitteena on edelleen tuomittujen sopeuttaminen uudelleen yhteiskuntaan, uhreille aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen***

kaikille maille esittämänsä kehotuksen poistaa kuolemanrangaistus kokonaan tai keskeyttää välittömästi sen täytäntöönpano ensimmäisenä askeleena kohti sen poistamista;	***ja rikosten uusimisen ehkäiseminen;*** pitää valitettavana, että muissa EU:n ulkopuolisissa maissa täytäntöönpantujen kuolemantuomioiden määrä on noussut korkeimmilleen viiteen vuoteen; toistaa kaikille maille esittämänsä kehotuksen poistaa kuolemanrangaistus kokonaan tai keskeyttää välittömästi sen täytäntöönpano ensimmäisenä askeleena kohti sen poistamista;

Tarkistus 57

Päätöslauselmaesitys
34 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
34. toistaa olevansa huolissaan ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapauden loukkauksista; pahoittelee uskonnon tai vakaumuksen välineellistämistä poliittisiin tarkoituksiin sekä uskonnollisiin ja vakaumuksellisin vähemmistöihin ja uskonnollisiin yhteisöihin kuuluvien henkilöiden syrjäytymistä tietyissä EU:n ulkopuolisissa maissa; suosittelee, että uskonnon- ja vakaumuksenvapautta EU:n ulkopuolella edistävälle erityislähettiläälle myönnetään enemmän resursseja, jotta hän voi hoitaa tehtävänsä hyvin; korostaa, että erityislähettilään on jatkettava tiivistä ja täydentävää yhteistyötä ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan ja neuvoston ihmisoikeustyöryhmän kanssa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan suojellakseen oikeutta ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapauteen, ottamaan näitä kysymyksiä esille YK:n ihmisoikeusfoorumeilla ja jatkamaan yhteistyötä asiaankuuluvien YK:n mekanismien ja komiteoiden kanssa;	34. toistaa olevansa huolissaan ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon- ja vakaumuksenvapauden loukkauksista; pahoittelee uskonnon tai vakaumuksen välineellistämistä poliittisiin tarkoituksiin sekä uskonnollisiin ja vakaumuksellisin vähemmistöihin ja uskonnollisiin yhteisöihin kuuluvien henkilöiden syrjäytymistä tietyissä EU:n ulkopuolisissa maissa; ***panee huolestuneena merkille, että uskonnollisten vakaumusten väärinkäyttö voi johtaa sukupuolistuneeseen väkivaltaan ja syrjintään, joka vaikuttaa suhteettomasti naisiin ja tyttöihin esimerkiksi pakkoavioliittojen, naisten sukuelinten silpomisen, koulutuksen rajoittamisen ja henkilökohtaisten vapauksien rajoittamisen kautta;*** suosittelee, että uskonnon- ja vakaumuksenvapautta EU:n ulkopuolella edistävälle erityislähettiläälle myönnetään enemmän resursseja, jotta hän voi hoitaa tehtävänsä hyvin; korostaa, että erityislähettilään on jatkettava tiivistä ja täydentävää yhteistyötä ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan ja neuvoston ihmisoikeustyöryhmän kanssa; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan suojellakseen oikeutta ajatuksen-, omantunnon-,

	uskonnon- ja vakaumuksenvapauteen, ottamaan näitä kysymyksiä esille YK:n ihmisoikeusfoorumeilla ja jatkamaan yhteistyötä asiaankuuluvien YK:n mekanismien ja komiteoiden kanssa;

Tarkistus 58

Päätöslauselmaesitys
35 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
35. korostaa, että sananvapaudella ja luotettavan tiedon saatavuudella on ratkaiseva merkitys demokratian ***ja*** kukoistavan kansalaistoiminnan ylläpitämisen kannalta; on erittäin huolissaan siitä, että sananvapauden rajoitukset lisääntyvät lukuisissa maissa eri puolilla maailmaa ja ne kohdistuvat etenkin toimittajiin joko sensuurin vuoksi tai siksi, että heidät pakotetaan itsesensuuriin, ja siksi, että terrorismin- tai korruptionvastaisia lakeja käytetään väärin toimittajien ***ja*** kansalaisyhteiskunnan järjestöjen hiljentämiseen; ilmaisee lisäksi huolensa toimittajien ja media-alan työntekijöiden fyysisestä turvallisuudesta ja siitä, että he joutuvat maalitauluiksi konfliktialueilla;	35. korostaa, että sananvapaudella ja luotettavan ***puolueettoman*** tiedon ***rajoittamattomalla*** saatavuudella on ratkaiseva merkitys demokratian ***sekä*** kukoistavan ***ja vapaan ilman manipulointia ja rajoituksia harjoitettavan*** kansalaistoiminnan ylläpitämisen kannalta; on erittäin huolissaan siitä, että sananvapauden ***ja kokoontumisvapauden*** rajoitukset lisääntyvät lukuisissa maissa eri puolilla maailmaa ja ne kohdistuvat etenkin toimittajiin joko sensuurin vuoksi tai siksi, että heidät pakotetaan itsesensuuriin, ja siksi, että terrorismin- tai korruptionvastaisia lakeja käytetään väärin toimittajien***,*** kansalaisyhteiskunnan järjestöjen***, oppositiopoliitikkojen*** ja ***pahimmassa tapauksessa asianajajien*** hiljentämiseen***;*** ilmaisee lisäksi huolensa ***oppositiopoliitikkojen, toisinajattelijoiden, asianajajien,*** toimittajien ja media-alan työntekijöiden fyysisestä turvallisuudesta ja siitä, että he joutuvat maalitauluiksi konfliktialueilla;

Tarkistus 59

Päätöslauselmaesitys
39 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*

39. pitää valitettavana, että autoritaarisissa ja epäliberaaleissa hallinnoissa ei kunnioiteta oikeutta osallistua vapaisiin ja oikeudenmukaisiin vaaleihin; korostaa, että tällaiset hallinnot järjestävät vilpillisiä vaaleja valtansa pönkittämiseksi, koska niissä ei ole todellista poliittista kilpailua ja moniarvoisuutta;	39. pitää valitettavana, että autoritaarisissa ja epäliberaaleissa hallinnoissa ei kunnioiteta oikeutta osallistua vapaisiin ja oikeudenmukaisiin vaaleihin; korostaa, että tällaiset hallinnot järjestävät vilpillisiä vaaleja valtansa pönkittämiseksi, koska niissä ei ole todellista poliittista kilpailua ja moniarvoisuutta; ***painottaa, että on tärkeää edistää naisten poliittista johtajuutta ja osallistumista demokraattisten prosessien vahvistamiseksi ja monipuolisen edustuksen varmistamiseksi;***

Tarkistus 60
Päätöslauselmaesitys
41 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
41. korostaa, että mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset ovat usein paikallisen talouden liikkeellepaneva voima monilla alueilla maailmassa; korostaa, että 90 prosenttia kaikista yrityksistä on mikro- ja pk-yrityksiä, niissä on 60–70 prosenttia työpaikoista ja niiden osuus maailmanlaajuisesta bruttokansantuotteesta on 50 prosenttia; korostaa mikro- ja pk-yritysten merkitystä Agenda 2030 -toimintaohjelman edistämisessä ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa, erityisesti köyhyyden poistamista ja ihmisarvoista työtä kaikille koskevien tavoitteiden saavuttamisessa;	41. korostaa, että mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset ovat usein paikallisen talouden liikkeellepaneva voima monilla alueilla maailmassa; korostaa, että 90 prosenttia kaikista yrityksistä on mikro- ja pk-yrityksiä, niissä on 60–70 prosenttia työpaikoista ja niiden osuus maailmanlaajuisesta bruttokansantuotteesta on 50 prosenttia; ***toteaa, että naisten johtamilla mikro- ja pk-yrityksillä voi olla erityisiä haasteita resurssien saatavuudessa ja mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja että nämä haasteet johtuvat osittain järjestelmällisestä sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä; korostaa, että tällaisia yrityksiä on tuettava niiden kasvun ja osallisuuden parantamiseksi, jotta voidaan säilyttää kilpailukyky maailmanmarkkinoilla ja varmistaa lainojen ja luoton sekä bisnesenkelien tarjoaman rahoituksen ja riskipääoman riittävä saatavuus, jota olisi edistettävä EU:n ohjelmien ja rahastojen avulla sekä Euroopan investointipankin kautta mikrorahoituksen saamiseksi; korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on***

	poistettava esteet, jotka estävät naisia perustamasta ja omistamasta yrityksiä, jotta voidaan kuroa umpeen sukupuolten väliset erot yrittäjyydessä; korostaa mikro- ja pk-yritysten merkitystä Agenda 2030 -toimintaohjelman edistämisessä ja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa, erityisesti köyhyyden poistamista ja ihmisarvoista työtä kaikille koskevien tavoitteiden saavuttamisessa;

Tarkistus 61
Päätöslauselmaesitys
42 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
42. pitää huolestuttavana tekoälyn demokratialle ja ihmisoikeuksille mahdollisesti aiheuttamaa uhkaa, ***erityisesti jos sitä ei säännellä asianmukaisesti***; suhtautuu myönteisesti digitaalisesta diplomatiasta 26. kesäkuuta 2023 annettuihin neuvoston päätelmiin, joilla vahvistetaan EU:n roolia ja johtoasemaa maailmanlaajuisessa digitaalisessa hallinnossa ja erityisesti sen asemaa maailmanlaajuisen digitaalisen säännöstön kehittäjänä; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti EU:n tekoälysäädöksen hyväksymiseen, sillä sen avulla pyritään tekoälyä koskevien sääntöjen yhdenmukaistamiseen, jotta voidaan suojella ihmisoikeuksia, ja etuihin, joita tekoäly voi tarjota ihmisten hyvinvoinnille; panee huolestuneena merkille tiedonsaantioikeuteen ja lehdistönvapauteen kohdistuvat haittavaikutukset, joita koituu valeuutisten tehtailusta, mukaan lukien tekoälyn nopea kehitys ja sitä seurannut disinformaation tuottamisen valtaistuminen***[12]***;	42. pitää huolestuttavana tekoälyn demokratialle ja ihmisoikeuksille mahdollisesti aiheuttamaa uhkaa ***mutta on samalla tietoinen tekoälyn ja uusien teknologioiden eduista; toistaa, että olisi kohdistettava suurempi poliittinen huomio tekoälyjärjestelmien mukanaan tuomiin perusteellisiin muutoksiin, sillä nämä voivat edistää muun muassa sukupuolten tasa-arvoa ja kaikkien naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia; huomauttaa, että on olemassa riski, että tekoälyn avulla luodaan tai ylläpidetään sukupuolten eriarvoisuutta ja ennakkoluuloja yhteiskunnissamme, ja huomauttaa, että ilman asianmukaisia suojatoimia on olemassa riski, että tullaan kannustaneeksi naisiin kohdistuvaan verkkoväkivaltaan ja fyysiseen väkivaltaan; panee tyytyväisenä merkille hyväksytyn EU:n tekoälysäädöksen, johon on sisäänrakennettu perusoikeuksien suojelun ja sukupuolten tasa-arvon korkea taso ja jolla pyritään yhdenmukaistamaan tekoälyä koskevia sääntöjä ihmisoikeuksien suojelemiseksi, ja suhtautuu myönteisesti etuihin, joita tekoäly voi tuoda ihmisten hyvinvoinnille; panee tyytyväisenä merkille ensimmäisen tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan***

Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen hyväksymisen; painottaa luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan (STEM-aineet) koulutuksen merkitystä, sillä se antaa naisille ja tytöille tulevaisuuteen suuntautuvia taitoja, mahdollistaa työnsaannin ja haastaa sukupuolistereotypioita, joiden mukaan nämä alat ovat perinteisesti olleet miesvaltaisia; kehottaa EU:ta, jäsenvaltioita ja kansainvälisiä kumppaneita tehostamaan maailmanlaajuisia toimia STEM-aineiden oppimisen edistämiseksi ja kannustamiseksi varhaisesta iästä alkaen, jotta varmistetaan, että tytöt ja naiset eivät joudu epäoikeudenmukaisesti epäedulliseen asemaan hakiessaan myöhemmin työtä tieteen ja tekniikan alalta, ja lisäämään tyttöjen ja naisten pääsyä STEM-aineiden sekä tieto- ja viestintätekniikan koulutukseen ja urille sekä johtopaikoille; painottaa, että sukupuolten tasa-arvon on oltava etusijalla tekoälyjärjestelmiä suunniteltaessa ja rakennettaessa;
suhtautuu myönteisesti digitaalisesta diplomatiasta 26. kesäkuuta 2023 annettuihin neuvoston päätelmiin, joilla vahvistetaan EU:n roolia ja johtoasemaa maailmanlaajuisessa digitaalisessa hallinnossa ja erityisesti sen asemaa maailmanlaajuisen digitaalisen säännöstön kehittäjänä; suhtautuu tässä yhteydessä myönteisesti EU:n tekoälysäädöksen hyväksymiseen, sillä sen avulla pyritään tekoälyä koskevien sääntöjen yhdenmukaistamiseen, jotta voidaan suojella ihmisoikeuksia, ja etuihin, joita tekoäly voi tarjota ihmisten hyvinvoinnille; panee huolestuneena merkille tiedonsaantioikeuteen ja lehdistönvapauteen kohdistuvat haittavaikutukset, joita koituu valeuutisten tehtailusta, mukaan lukien tekoälyn nopea kehitys ja sitä seurannut disinformaation tuottamisen valtaistuminen[1a];

[12] Toimittajat ilman rajoja, ”2023 World Press Freedom Index – journalism threatened by fake content industry”, https://rsf.org/en/2023-world-press-freedom-index-journalism-threatened-fake-content-industry.	*[1 a] Toimittajat ilman rajoja, ”2023 World Press Freedom Index – journalism threatened by fake content industry”, https://rsf.org/en/2023-world-press-freedom-index-journalism-threatened-fake-content-industry.*

Tarkistus 62

Päätöslauselmaesitys
42 a kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	42 a. suhtautuu myönteisesti siihen, että Euroopan neuvosto hyväksyi toukokuussa 2024 ensimmäisen tekoälyä ja ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta koskevan puiteyleissopimuksen, jolla pyritään varmistamaan, että tekoälyjärjestelmien koko elinkaaren aikana toteutettavat toimet ovat täysin ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen mukaisia; toistaa, että lainsäädännössä on tarpeen kiinnittää enemmän huomiota tekoälyjärjestelmien elinkaaren aikana toteutettavista toimista aiheutuviin perusteellisiin muutoksiin, jotka voivat edistää ihmisten vaurautta, yksilöllistä ja sosiaalista hyvinvointia, kestävää kehitystä, sukupuolten tasa-arvoa sekä kaikkien naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksia, mutta joihin liittyy myös riski, että ne synnyttävät tai pahentavat eriarvoisuutta ja edistävät verkkoväkivaltaa ja fyysistä väkivaltaa, mukaan lukien naisten ja haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten kokema väkivalta;

Tarkistus 63

Päätöslauselmaesitys

42 b kohta (uusi)

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
	42 b. toistaa, että on tarpeen luoda maailmanlaajuisesti sovellettava oikeudellinen kehys, jossa vahvistetaan yleiset periaatteet ja yhteiset säännöt, joiden avulla ohjataan toimintaa tekoälyjärjestelmien koko elinkaaren ajan, säilytetään tehokkaasti yhteiset arvot ja hyödynnetään tekoälyn hyötyjä näiden arvojen edistämiseksi vastuullisen innovoinnin kannalta suotuisalla tavalla; kannustaa EU:ta edistämään tällaista lainsäädännöllistä innovointia ja kehottaa siksi komissiota keskittymään tarkemmin koneoppimisjärjestelmien riskeihin ja mahdollisuuksiin ihmisoikeuksien ja demokratian sekä yhtäläisten mahdollisuuksien ja naisiin kohdistuvan väkivallan estämisen kannalta;

Tarkistus 64
Päätöslauselmaesitys
43 kohta

Päätöslauselmaesitys	*Tarkistus*
43. korostaa, että internetin olisi oltava paikka, jossa vallitsee sananvapaus; ***katsoo kuitenkin***, että ***yksilöiden oikeuksia on kunnioitettava***; katsoo, että mahdollisuuksien mukaan sitä, mitä pidetään laittomana verkon ulkopuolella, olisi pidettävä laittomana verkossa; on huolissaan internetin sulkemisten lisääntymisestä; korostaa, että internetin sulkemista käyttävät usein autoritaariset hallinnot muun muassa poliittisen erimielisyyden vaientamiseen ja poliittisen vapauden rajoittamiseen; kehottaa EU:ta kiireellisesti torjumaan tätä hälyttävää ilmiötä;	43. korostaa, että ***kaikkien yksilöiden oikeuksia on kunnioitettava; katsoo kuitenkin, että*** internetin olisi oltava paikka, jossa vallitsee sananvapaus; ***korostaa***, että ***naiset ja tytöt kohtaavat kohtuutonta häirintää ja (seksuaalista) hyväksikäyttöä verkossa***; katsoo, että mahdollisuuksien mukaan sitä, mitä pidetään laittomana verkon ulkopuolella, olisi pidettävä laittomana verkossa***; tuomitsee tekoälyllä tuotettujen väärennösten käytön naisia ja tyttöjä vastaan ja muun kuviin perustuvan naisten ja tyttöjen hyväksikäytön, joilla kaikilla voi olla tuhoisia seurauksia naisten fyysiselle ja mielenterveydelle; kehottaa EU:ta toteuttamaan suojatoimia, jotta voidaan havaita ja torjua haitallisia väärennöksiä, sekä käsittelemään***

sukupuoleen liittyviä digitaalisia uhkia tekoälyä koskevissa säännöksissä; on huolissaan internetin sulkemisten lisääntymisestä; korostaa, että internetin sulkemista käyttävät usein autoritaariset hallinnot muun muassa poliittisen erimielisyyden vaientamiseen ja poliittisen vapauden rajoittamiseen; kehottaa EU:ta kiireellisesti torjumaan tätä hälyttävää ilmiötä;

LIITE: YHTEISÖT TAI HENKILÖT, JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole saanut tietoja miltään yhteisöltä tai henkilöltä, joka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	12.12.2024
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 24 –: 10 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Viktória Ferenc, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Arba Kokalari, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Irene Montero, Carolina Morace, Alessandra Moretti, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Maria Walsh, Lucia Yar, Dainius Žalimas
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Kathleen Funchion, Elisabeth Grossmann, Billy Kelleher
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (216 art. 7 kohta)	Fredis Beleris, Jorge Buxadé Villalba, Mélanie Disdier, Geadis Geadi, Lukas Mandl, Alexandra Mehnert

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

24	+
PPE	Fredis Beleris, Arba Kokalari, Lukas Mandl, Alexandra Mehnert, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Valérie Devaux, Billy Kelleher, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Alessandra Moretti, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus
The Left	Kathleen Funchion, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

10	-
ECR	Geadis Geadi, Laurence Trochu
ESN	Irmhild Boßdorf
NI	Judita Laššáková
PfE	Jorge Buxadé Villalba, Elisabeth Dieringer, Mélanie Disdier, Viktória Ferenc, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

0	0

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää